

Мусаева Нұржамал Калдыбековна

«Айналамыздағы әлем: бастауыш сынып оқушыларындағы экологиялық сананың негіздері» тақырыбындағы қолданбалы оқыту курсының авторлық бағдарламасы

2025-2026 оқу жылы

Рецензенттер

Жұман Нұрғали-Шардара аудандық білім бөлімінің аға әдіскері, педагог-зерттеуші

Карюгина Марина Леонидовна – педагог – шебер, I КК директорының орынбасары, педагог-жаттықтырушы, "М.Горький атындағы жалпы орта мектебі" МКК і жоғары деңгейдегі сертификатталған мұғалімі, Шардара қаласы, Түркістан облысы. "Үздік педагог 2017" республикалық байқауының жеңімпазы, "Ы. Алтынсарин, 2024 жыл", "оқулықтар мен оқу-әдістемелік кешендердің ғылыми-педагогикалық сараптамасы бойынша сарапшылардың құзыретін арттыру" сертификаты, № 23351, 2023 жыл

Тақырып бойынша авторлық бағдарлама: «Айналамыздағы әлем: бастауыш сынып оқушыларындағы экологиялық сананың негіздері», /автор Н.К.Мусаева/ - г.Шардара, 2026 жыл, 75 бет

«Айналамыздағы әлем: бастауыш сынып оқушыларындағы экологиялық сананың негіздері» тақырыбындағы қолданбалы оқыту курсының авторлық бағдарламасы "әдістемелік жинағында Аннотация, түсіндірме жазба, оқу бағдарламасының мазмұны, курсты күнтізбелік-тақырыптық жоспарлау, сабақты сабақ жоспарлау қамтылған. Жинақ бастауыш сынып мұғалімдеріне пайдалы болады

Аннотация

«Айналамыздағы әлем: бастауыш сынып оқушыларындағы экологиялық сана негіздері» авторлық бағдарламасы Бастауыш мектеп жасындағы балаларда қоршаған әлем туралы бастапқы түсініктерді және экологиялық жауапты мінез-құлық негіздерін қалыптастыруға арналған. Бағдарлама 34 оқу сабағын қамтиды, олардың әрқайсысы оқушылардың табиғатқа деген қызығушылығын дамытуға, табиғи экожүйелердегі қатынастар туралы хабардар болуға, сондай-ақ қоршаған ортаны сақтау үшін жеке жауапкершілік сезімін дамытуға бағытталған.

Курста оқытудың ойын, жобалау және зерттеу әдістері қолданылады, бұл экологиялық сауатты мінез-құлыққа тұрақты мотивацияны қалыптастыруға, байқағыштықты дамытуға, тірі жанға жанашырлық пен ұжымдық іс-әрекет дағдыларын дамытуға ықпал етеді. Бағдарлама бастауыш білім беру пәндерімен интеграцияға бағытталған және оны сабақтан тыс жұмыстар аясында да, "әлем танымы" және "Жаратылыстану" оқу курстарының бір бөлігі ретінде де жүзеге асыруға болады.

Бағдарлама бастауыш сынып оқушыларының жас ерекшеліктеріне сәйкес келеді, материалдың жүйелілігі, қол жетімділігі және біртіндеп күрделену принциптерін ескереді, бұл экологиялық білімді тиімді игеруді және экологиялық сананың негіздерін қалыптастыруды қамтамасыз етеді.

Түсіндірме жазба

«Айналамыздағы әлем: бастауыш сынып оқушыларындағы экологиялық сана негіздері» авторлық бағдарламасы Бастауыш сынып оқушыларында экологиялық мәдениетті қалыптастыруға, табиғатқа ұқыпты қарауға және қоршаған ортаны сақтау үшін жеке жауапкершілікті сезінуге бағытталған.

Бағдарлама әрқайсысы 1 академиялық сағатқа созылатын 34 оқу сабағына арналған және сабақтан тыс уақытта немесе "Әлем танымы" және "жаратылыстану" пәндері бойынша интеграцияланған курстың бөлігі ретінде жүзеге асырылуы мүмкін. Мазмұны бастауыш сынып оқушыларының жас және психологиялық ерекшеліктеріне сәйкес келеді, олардың танымдық дамуына және табиғатқа адамгершілікпен, жауапкершілікпен қарауға тәрбиелеуге ықпал етеді.

Бағдарламаның мақсаты: бастауыш сынып оқушыларында экологиялық сана негіздерін, табиғатқа ұқыпты қарауды және экологиялық жауапты мінез-құлыққа дайындықты қалыптастыру.

Бағдарламаның міндеттері:

- оқушыларды негізгі экологиялық ұғымдармен таныстыру: экожүйе, ластану, ресурстар, экологиялық жауапкершілік;
- адам мен табиғаттың өзара байланысын, табиғи ресурстарға ұқыпты қарау қажеттілігін көрсету;
- күнделікті өмірде қоршаған ортаны қорғаудың қарапайым тәсілдерін үйрету;
- оқушыларды жобалық және практикалық табиғатты қорғау қызметіне тарту;
- балалардың талдау, өзіндік ойлау және топтық жұмыс дағдыларын дамытуға ықпал ету.

Бағдарлама 6 тақырыптық бөлімнен тұрады:

1. **Экологияға кіріспе (6 сабақ):** экология негіздерімен, адамның табиғаттағы рөлімен, өзекті экологиялық проблемалармен таныстырады.

2. **Су және оның маңызы (6 сабақ):** судың өмірдегі рөлін, оның ластану мәселелерін және үнемдеу жолдарын зерттеу.

3. **Ауа және оны қорғау (6 сабақ):** таза ауаның маңыздылығын, оның ластану себептерін және қорғаныс әдістерін ашады.

4. **Жер және оның ресурстары (6 сабақ):** топырақ пен ресурстардың маңыздылығын, ластану мәселелерін және қалпына келтіру мүмкіндіктерін қарастырады.

5. **Жануарлар мен өсімдіктер (6 сабақ):** тірі организмдердің табиғаттағы рөлі және оларды қорғау қажеттілігі туралы идеяларды қалыптастырады.

6. **Экологиялық жауапкершілік және іс-әрекет (4 сабақ):** алған білімдерін бекіту, практикалық дағдыларды қалыптастыру және оқушы жобаларын іске асыру.

Оқыту әдістері:

- ойын технологиясы және интерактивті тапсырмалар;
- бақылаулар мен эксперименттер;
- шағын зерттеулер және топтық жобалар;
- экологиялық акциялар және шығармашылық презентациялар.

Курстың соңына қарай оқушылар:

- қоршаған орта және экологиялық мәселелер туралы негізгі білімді меңгеру;
- табиғатқа ұқыпты қарау қажеттілігін түсіндіре алады;
- күнделікті өмірде экологиялық сауатты мінез-құлық дағдыларын игереді;
- білімді тәжірибеде қолдануды көрсететін өздерінің экологиялық жобаларын ұсынады.

Бағдарлама қоршаған ортаның игілігі үшін әрекет етуге дайын экологиялық жауапты тұлғаны қалыптастыруға ықпал етеді және белгілі бір білім беру мекемесінің жағдайларына және аймақтық ерекшеліктерге бейімделуі мүмкін.

**«Айналамыздағы әлем: бастауыш сынып оқушыларындағы
экологиялық сана негіздері» тақырыбындағы оқу бағдарламасының
мазмұны
(барлығы 34 сағат, аптасына 1 сағат)**

I бөлім: Экологияға кіріспе (6 сабақ)

Экология дегеніміз не? Экологияның анықтамасы. Табиғаттағы адамның рөлі. Барлық тіршілік иелерінің байланысы.

Айналамыздағы табиғат. Табиғи заттармен танысу: өсімдіктер, жануарлар, ауа, су. Экожүйе және оның компоненттері.

Экологиялық сана негіздері. Табиғатқа ұқыпты қараудың маңыздылығын түсіну. Қоршаған әлем үшін адамның жауапкершілігін түсіну.

Табиғаттың ластануы дегеніміз не? Ластану түрлері: ауа, су, топырақ. Ластану себептері және олардың салдары.

Табиғатқа қалай көмектесе аламыз? Табиғатты қорғау үшін біз жасай алатын әрекеттер. Экологиялық таза әдеттердің мысалдары.

Біздің заманымыздың экологиялық мәселелері. Өзекті экологиялық мәселелерді талқылау: ормандарды кесу, өзендердің ластануы, климаттың өзгеруі.

II-бөлім: Су және оның адам өміріндегі маңызы (6 сабақ)

Су өмір көзі ретінде. Барлық тіршілік иелері үшін судың рөлі. Су ең құнды табиғи ресурс ретінде.

Су ресурстарының ластану мәселелері. Өзендердің, көлдердің және мұхиттардың ластануы. Судың ластану себептері және оның табиғат пен адамға әсері.

Су ресурстарын сақтау. Күнделікті өмірде суды қалай үнемді пайдалануға болады. Су ресурстарына ұқыпты қараудың мысалдары.

Экожүйелердегі судың рөлі. Судың флора мен фауна үшін маңызы. Ластанған су объектілерінің табиғатқа әсері.

Тұщы су көздері. Тұщы суды қайдан және қалай алуға болады. Әлемдегі тұщы су тапшылығы мәселесі.

Суды қалай тазартуға болады? Суды тазарту әдістері. Үйде суды тазартудың экологиялық таза әдістері.

III бөлім: Ауа және оны қорғау (6 сабақ)

Ауа табиғаттың бір бөлігі ретінде. Адам мен жануарлар өміріндегі ауаның рөлі. Экожүйелер үшін ауаның маңызы.

Ауаның ластануы. Ауаның ластану түрлері: пайдаланылған газдар, өнеркәсіптік шығарындылар, тұрмыстық қалдықтар. Ластану себептері және оның салдары.

Ауаны ластанудан қалай қорғауға болады? Күнделікті өмірде ауаның ластануын азайту жолдары. Халықаралық тәжірибеден алынған сабақтар.

Ауаны тазартудағы өсімдіктердің рөлі. Өсімдіктер ауаны тазартуға қалай көмектеседі. Үйдегі ауаны тазартатын өсімдіктердің мысалдары.

Ауаның ластануының жаһандық мәселелері. Ластанған ауаның адам денсаулығы мен планетаға әсері. Климаттың өзгеруі және оның атмосфераға әсері.

Ауа тазалығы үшін экологиялық әдеттер. Ауаны таза ұстау үшін күнделікті әдеттер. Ауаның ластануын төмендетудегі отбасының рөлі.

IV бөлім: Жер және оның ресурстары (6 сабақ)

Бізге Жер не үшін керек? Өсімдіктердің, жануарлардың және адамның өміріндегі жердің рөлі. Жер азық-түлік пен ресурстардың көзі ретінде.

Топырақ және оның маңызы. Топырақ дегеніміз не? Өсімдіктер мен топырақ қалай әрекеттеседі.

Жердің ластануы. Топырақтың ластану түрлері: қалдықтар, химиялық заттар, пластик. Ластанған жердің экожүйеге әсері.

Топырақты ластанудан қорғау. Топырақты қорғау шаралары. Жерді сақтауға көмектесетін экологиялық әдеттер.

Пластмасса және оның жерге әсері. Пластикалық қалдықтар мәселесі. Өмірдегі пластик мөлшерін қалай азайтуға болады.

Жаңартылатын және жаңартылмайтын ресурстар. Жаңартылатын және жаңартылмайтын ресурстар дегеніміз не? Ресурстарды пайдалану мысалдары және оларды үнемдеу.

V бөлім: Жануарлар мен өсімдіктер (6 сабақ)

Өсімдіктер экожүйенің бөлігі ретінде. Табиғат пен адамға өсімдіктер не үшін қажет. Табиғаттағы өсімдіктер мен жануарлардың байланысы.

Өсімдіктерді қорғау. Өсімдіктердің жойылу проблемалары. Сирек кездесетін және жойылып бара жатқан өсімдік түрлерін қалай сақтауға болады.

Экожүйелердегі жануарлар. Табиғаттағы жануарлардың рөлі. Құрып кету қаупі төнген жануарлардың түрлері.

Жануарларды қорғау. Жануарлардың жойылу себептері. Жануарлар әлемін сақтауға қалай көмектесе аламыз.

Табиғаттағы адамның экологиялық ізі. Адам әрекеті флора мен фаунаға қалай әсер етеді. Экологиялық іздің мысалдары: ормандарды кесу, аң аулау, ластану.

Жабайы табиғатқа ұқыпты қарау. Күнделікті өмірде жануарлар мен өсімдіктерге қалай дұрыс күтім жасау керек. Табиғатпен қарым-қатынастағы экологиялық тәжірибелердің мысалдары.

VI-бөлім: Экологиялық жауапкершілік және әрекет (6 сабақ)

Экологиялық сана. Экологиялық жауапкершілік дегеніміз не? Табиғатты қорғаудағы өз рөлін білудің маңыздылығы.

Күнделікті өмірдегі экологиялық әдеттер. Сіздің өміріңізге экологиялық таза әдеттерді қалай енгізуге болады. Экологиялық таза әрекеттердің мысалдары.

Экологиялық акцияларға қатысу. Табиғатты қорғау шараларына қалай қатысуға болады. Экологиялық акцияның мысалы: қоқыс жинау, ағаш отырғызу.

Қорытынды сабақ. Экологиялық жоба. Оқушылардың экологиялық жобаны таныстыруы: олар табиғатқа өз өмірлерінде қалай көмектесе алады. Курсты қорытындылау.

**«Айналамыздағы әлем: бастауыш сынып оқушыларындағы экологиялық сана негіздері» тақырыбында қолданбалы оқыту
курсын күнтізбелік-тақырыптық жоспарлау
(барлығы 34 сағат, аптасына 1 сағат)**

№	Сабақтың тақырыбы	Сағат саны	Сабақтың мақсаттары	Күтілетін нәтиже
I бөлім. Экологияға кіріспе (6 сабақ)				
1	Экология дегеніміз не?	1	- Оқушыларды " экология * ұғымымен және оның мағынасымен таныстыру; - Топта жұмыс істеу дағдыларын және өз ойын білдіру қабілетін дамыту - Табиғат үшін жауапкершілік сезімін тәрбиелеу.	- Оқушылар экологияның не екенін түсіндіреді; - Табиғаттағы адамның рөлін түсіну; - Барлық тіршілік иелерінің байланысы туралы біліңіз; - Пікірталастар мен ойындарға қатысады, қорытынды жасайды.
2	Айналамыздағы табиғат	1	- Оқушыларды негізгі табиғи объектілермен (өсімдіктер, жануарлар, ауа, су)таныстыру; - Табиғатты талқылау арқылы ауызша сөйлеуді дамыту; - Табиғаттағы экожүйе мен қатынастар туралы алғашқы идеяларды қалыптастыру.	- Оқушылар табиғи нысандарды атайды және сипаттайды; - Экожүйенің не екенін және оның компоненттері қалай байланысты екенін түсініңіз; - Мәлімдемелер мен әрекеттерде табиғатқа ұқыпты қарауды көрсетіңіз.
3	Экологиялық сананың негіздері	1	- Оқушыларды негізгі табиғи объектілермен (өсімдіктер, жануарлар, ауа, су)таныстыру; - Ауызша сөйлеуді дамыту табиғатты талқылау; - Табиғаттағы экожүйе мен қатынастар туралы алғашқы идеяларды қалыптастыру.	- Оқушылар табиғатқа қамқорлық жасаудың неліктен маңызды екенін түсіндіреді; - Экологиялық жауапты мінез-құлық мысалдарын келтіріңіз; - Топта жұмыс жасаңыз, өз ойларыңызды білдіріңіз
4	Табиғаттың ластануы дегеніміз не?	1	- Оқушыларды ауаның, судың және топырақтың ластану ұғымдарымен таныстыру; - Экологиялық тақырыпта сөздік қорын және	- Оқушылар табиғаттың ластану түрлерін және олардың салдарын біледі; - Ластаушы әрекеттер мен экологиялық жауапты мінез-құлықтардың мысалдарын

			ауызша сөйлеуді дамыту; Ластану себептері мен адамның қоршаған ортаға жауапкершілігі туралы хабардарлықты қалыптастыру.	келтіріңіз; Топта жұмыс істейді, пікір айтады
5	Біз табиғатқа қалай көмектесе аламыз?	1	- Оқушыларды табиғатты сақтауға көмектесетін әрекеттермен таныстыру; - Оқушылардың экологиялық таза әдеттерін және қазақша сөйлеуін дамыту; - Практикалық мысалдар арқылы жеке жауапкершілік туралы хабардарлықты қалыптастыру.	- Оқушылар табиғатқа көмектесу жолдарын атайды; - Экологиялық таза әдеттердің мысалдарын келтіріңіз; - Өз ойларын қазақ тілінде тұжырымдай алады және топта жұмыс істей алады.
6	Бүгінгі экологиялық мәселелер	1	- Оқушыларды өзекті экологиялық проблемалармен таныстыру (ормандарды кесу, өзендердің ластануы, климаттың өзгеруі); - Қазақ тіліндегі тақырып бойынша сөздік қорын кеңейту; - Сыни ойлау және топтық жұмыс дағдыларын дамыту.	- Оқушылар 2-3 экологиялық проблеманы атай алады; - Осы проблемалардың себептері мен салдарын қарапайым қазақ тілінде түсіндіреді; - Топта жұмыс жасаңыз және табиғатты қорғау туралы қарапайым ұсыныстар жасаңыз.
II-бөлім: Су және оның адам өміріндегі маңызы (6 сабақ)				
7	Су өмір көзі ретінде	1	- Оқушыларды барлық тіршілік иелері үшін судың рөлімен таныстыру. - Судың неліктен ең құнды табиғи ресурс екенін түсіндіріңіз. - Судың экожүйелер мен адам денсаулығы үшін маңыздылығын түсіну қабілетін дамыту.	- Оқушылар судың тірі заттар үшін рөлін атай алады және оның маңыздылығын түсіндіре алады. - Су жердегі тіршілік үшін маңызды ресурс екенін түсініңіз. - Топтық жұмыс дағдыларын дамытады және ойын тапсырмалары арқылы білімді бекітеді.
8	Су ресурстарының ластану мәселелері	1	- Оқушыларды су ресурстарының ластану проблемаларымен таныстыру. - Су объектілерінің ластану себептерін және олардың табиғат пен адамға әсерін түсінуге	- Оқушылар су ресурстарының ластануының негізгі себептерін және олардың салдарын атай алады. - Су қоймаларын қорғаудың адам денсаулығы

			үйрету. • Таза судың экожүйелер үшін маңыздылығы туралы хабардарлықты дамыту.	мен табиғаты үшін маңыздылығын түсінеді. • Топтық жұмысқа қатысады және ойын тапсырмалары арқылы білімді бекітеді.
9	Су ресурстарын сақтау	1	• Оқушыларды тұрмыстық суды үнемді пайдалану әдістерімен таныстыру. • Су ресурстарына ұқыпты қарауға үйрету және олардың құндылығын көрсету. • Топта жұмыс істеу, пікір алмасу және су ресурстарын қорғаудың шешімдерін табу дағдыларын дамыту.	• Оқушылар суды үнемді пайдаланудың және су ресурстарына ұқыпты қараудың маңыздылығын түсінеді. • Оқушылар күнделікті өмірде суды үнемдеу жолдарын тізімдей алады және олардың әрқайсысы су ресурстарын сақтауға қалай көмектесетінін түсіне алады. • Оқушылар топтық жұмыстарға және ойындарға белсенді қатысады, материалды бекітуге өз білімдерін көрсетеді.
10	Экожүйелердегі судың рөлі	1	• Оқушыларды судың флора мен фауна үшін маңыздылығымен таныстыру. • Оқушылардың экожүйелердегі судың рөлі және оның табиғатқа әсері туралы хабардарлығын дамыту. • Топтарда жұмыс істеу дағдыларын дамытуға және талқылауларға белсенді қатысуға ықпал ету.	• Оқушылар судың жердегі барлық тіршілік иелері үшін маңыздылығын түсінеді. • Оқушылар су объектілерінің ластануы табиғатқа қалай әсер ететінін түсіндіре алады. • Оқушылар өз білімдерін ойындарда және материалды бекітуде көрсетеді.
11	Тұщы су көздері	1	• Оқушыларды тұщы судың әртүрлі көздерімен таныстыру. • Әлемдегі тұщы су тапшылығы мәселесін талқылаңыз. • Топта жұмыс істеу дағдыларын және білімді практикада қолдану қабілетін дамыту.	• Оқушылар тұщы суды қайдан және қалай алуға болатынын түсіндіре алады. • Оқушылар тұщы су тапшылығы проблемаларын және оны сақтаудың маңыздылығын түсінеді. • Оқушылар өз білімдерін ойын тапсырмалары мен пікірталастар арқылы көрсетеді.
12	Суды қалай тазартуға болады?	1	• Оқушыларды суды тазартудың әртүрлі тәсілдерімен таныстыру. • Үйде суды тазартудың экологиялық таза	• Оқушылар суды тазарту әдістерін тізімдей алады. • Оқушылар таза судың маңыздылығын және

			әдістері туралы сөйлесіңіз. • Топтарда жұмыс істеу және білімді практикада қолдану дағдыларын дамыту.	оны үйде қалай тазарту керектігін түсінеді. • Оқушылар алған білімдерін ойындар мен тапсырмаларға қолдана алады.
III бөлім: Ауа және оны қорғау (6 сабақ)				
13	Ауа табиғаттың бір бөлігі ретінде	1	- Оқушыларды адам мен жануарлар өміріндегі ауаның рөлімен таныстыру. - Экожүйелер үшін ауаның маңыздылығын атап өтіңіз. - Топтарда жұмыс істеу және білімді практикалық іс-әрекетте қолдану қабілетін дамыту.	- Оқушылар адам мен жануарлар өміріндегі ауаның рөлін түсіндіре алады. - Оқушылар таза ауаның экожүйелер үшін маңыздылығын түсінеді. - Оқушылар алған білімдерін ойындар мен тапсырмалар арқылы қолдана алады.
14	Ауаның ластануы	1	- Оқушыларды ауаның ластану проблемасымен, оның себептері мен салдарымен таныстыру. - Сыни ойлауды және топта жұмыс істеу қабілетін дамыту. - Экожүйе үшін ауаны қорғаудың маңыздылығын түсінуге тәрбиелеу.	- Оқушылар ауаның ластану түрлерін тізіп, олардың себептерін түсіндіре алады. - Оқушылар ауаның ластануының табиғат пен адамға әсерін түсінеді. - Оқушылар алған білімдерін ойын және практикалық іс-әрекет арқылы қолдануды үйренеді.
15	Ауаны ластанудан қалай қорғауға болады?	1	- Оқушыларға таза ауаның маңыздылығын және оны қалай қорғау керектігін түсінуге үйрету; - Экология тақырыбында сөздік қорын кеңейту.	- Оқушылар ауаны қорғау жолдарын атай алады - Оқушылар тақырып бойынша жаңа сөздерді қолдана алады, - Оқушылар өз пікірлерін ауызша және жазбаша түрде білдіруді үйренеді.
16	Ауаны тазартудағы өсімдіктердің рөлі	1	- Оқушыларда ауаны тазартудағы өсімдіктердің маңызы туралы түсінік қалыптастыру - Танымдық қызығушылық пен экологиялық жауапкершілікті дамыту	- Оқушылар: ауаны тазартатын өсімдіктерді атай алады; - Оқушылар олардың рөлін түсіндіре алады; - Оқушылар өз ойларын ауызша және жазбаша жеткізуді үйренеді.
17	Ауаның ластануының	1	Оқушыларда ауаның ластануының жаһандық	Оқушылар ауаның ластану себептерін атай

	жаһандық мәселелері		проблемалары, олардың адам денсаулығы мен климатқа әсері туралы түсінік қалыптастыру; • Экологиялық ойлау мен топта жұмыс істеу дағдыларын дамыту.	алады; • Оқушылар оның табиғат пен денсаулыққа қалай әсер ететінін түсіндіреді; • Оқушылар өз ойларын ауызша және жазбаша түрде жеткізе алады және • мәселенің шешімін ұсыныңыз.
18	Ауа тазалығы үшін экологиялық әдеттер	1	• Оқушыларда ауаны таза ұстауға ықпал ететін экологиялық таза күнделікті әдеттер туралы түсінік қалыптастыру • Топта қарым-қатынас және жұмыс дағдыларын дамыту.	• Оқушылар ауаны таза ұстау үшін пайдалы әдеттерді атай алады; • Оқушылар адамның мінез-құлқының ауаға қалай әсер ететінін түсіндіре алады; • Оқушылар отбасының ауаның ластануын қалай азайтуға болатыны туралы идеяларды ұсынады.
IV бөлім: Жер және оның ресурстары (6 сабақ)				
19	Бізге Жер не үшін керек?	1	• Оқушыларды жердің адам, жануарлар мен өсімдіктер өміріндегі рөлімен таныстыру. • Жердің азық-түлік және табиғи ресурстар көзі ретіндегі маңыздылығын атап өту. • Топтарда жұмыс істеу және білімді практикада қолдану қабілетін дамыту.	• Оқушылар жердің адамдардың, жануарлардың және өсімдіктердің өміріндегі рөлін түсіндіре алады. • Оқушылар жердің азық-түлік және табиғи ресурстар көзі ретіндегі маңыздылығын түсінеді. • Оқушылар алған білімдерін ойындар мен тапсырмалар арқылы қолдана алады.
20	Топырақ және оның маңызы	1	• Оқушыларды топырақ ұғымымен және оның өсімдіктер мен адамдардың өмірі үшін маңыздылығымен таныстыру. • Топырақтың өсімдіктермен қалай әрекеттесетінін көрсетіңіз. • Топтарда жұмыс істеу және алған білімдерін практикада қолдану қабілетін дамыту.	• Оқушылар топырақтың не екенін және оның өмір үшін не үшін маңызды екенін түсіндіре алады. • Оқушылар өсімдіктердің топыраққа қалай тәуелді екенін түсінеді. • Оқушылар білімді ойындар мен тапсырмалар арқылы қолдана алады.
21	Жердің ластануы	1	• Оқушыларды жердің ластану проблемасымен және оның экожүйелер үшін	• Оқушылар жердің ластануының не екенін түсіндіріп, оның түрлерін атай алады.

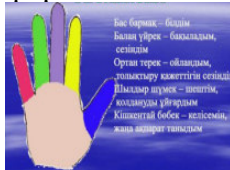
			салдарымен таныстыру. • Топырақтың ластануының әртүрлі түрлерін көрсетіңіз: қалдықтар, химиялық заттар, пластик. • Топтарда жұмыс істеу және алған білімдерін практикада қолдану қабілетін дамыту.	• Оқушылар ластанған жердің өсімдіктерге, жануарларға және адамдарға әсерін түсінеді. • Оқушылар жерді ластанудан қорғау жолдарын ұсына алады.
22	Топырақты ластанудан қорғау	1	• Оқушыларды топырақты ластанудан қорғау шараларымен таныстыру. • Табиғатқа жауапкершілікпен қарауға тәрбиелеу және экологиялық әдеттерді қалыптастыру. • Топта жұмыс істеу дағдыларын және білімді практикада қолдану қабілетін дамыту.	• Оқушылар топырақты ластанудан қорғау жолдарын атай алады. • Оқушылар адамның қандай әрекеттері топыраққа зиян тигізетінін және оны сақтауға көмектесетінін түсінеді. • Оқушылар білімді күнделікті өмірде қолдана алады.
23	Пластмасса және оның жерге әсері	1	• Оқушыларды жердің пластикпен ластану проблемасымен таныстыру. • Пластикалық қалдықтардың табиғатқа зиянын көрсетіңіз және оларды пайдалануды азайту жолдарын ұсыныңыз. • Экологиялық жауапты әдеттерді қалыптастыру.	• Оқушылар пластиктің жер мен тіршілік иелеріне неліктен қауіпті екенін түсіндіре алады. • Күнделікті өмірде пластикті пайдалануды азайту жолдарын атай алады. • Табиғатқа ұқыпты қарауда бастама көтереді.
24	Жаңартылатын және жаңартылмайтын ресурстар	1	• Оқушыларды жаңартылатын және жаңартылмайтын ресурстар ұғымымен таныстыру. • Табиғи ресурстардың түрлерін ажырата білуге және оларды ұқыпты пайдаланудың маңыздылығын түсінуге үйрету. • Топтық жұмыс және ойын арқылы танымдық және коммуникативті дағдыларды дамыту.	• Оқушылар жаңартылатын және жаңартылмайтын ресурстар арасындағы айырмашылықты түсіндіре алады. • Мысалдар мен оларды қалай сақтау керектігін атаңыз. • Экологиялық жауапты мінез-құлықта бастама көтереді.
V бөлім: Жануарлар мен өсімдіктер (6 сабақ)				
25	Өсімдіктер экожүйенің бөлігі	1	• Оқушыларды экожүйедегі өсімдіктердің рөлімен таныстыру.	• Оқушылар табиғатта өсімдіктердің не үшін қажет екенін түсіндіре алады.

	ретінде		• Өсімдіктер, жануарлар мен адамдар арасындағы байланысты көрсету. • Командада жұмыс істеу және білімді практикада қолдану қабілетін дамыту.	• Өсімдіктер мен басқа тірі организмдер арасындағы байланысты түсінеді. • Табиғатқа және оның компоненттеріне ұқыпты қарауды үйреніңіз.
26	Өсімдіктерді қорғау	1	• Оқушыларды өсімдіктердің жойылу проблемасымен таныстыру. • Сирек кездесетін және жойылып бара жатқан түрлерді сақтаудағы адамның рөлін көрсету. • Өсімдіктерге экологиялық сана мен ұқыптылықты қалыптастыру.	• Оқушылар кейбір өсімдіктердің неліктен жоғалып кететінін түсіндіре алады. • Сирек өсімдіктерді қорғау тәсілдерін атаңыз. • Күнделікті өмірде табиғатқа қамқорлық жасауға дайын болыңыз.
27	Экожүйелердегі жануарлар	1	• Оқушыларды табиғаттағы және экожүйелердегі жануарлардың рөлімен таныстыру. • Құрып кету қаупі төнген жануарлар туралы айту. • Командада жұмыс істеу дағдыларын дамыту, экологиялық жауапты мінез-құлықты қалыптастыру.	• Оқушылар табиғаттағы жануарлардың рөлін түсіндіре алады. • Жануарлардың мысалдарын және олардың экожүйелердегі маңыздылығын атай алады. • Жануарларды қорғау не үшін қажет екенін түсінеді.
28	Жануарларды қорғау	1	• Оқушыларды жануарлардың жойылу себептерімен таныстыру. • Балаларды жануарлар әлемін сақтаудың маңыздылығын түсінуге үйрету. • Эмпатияны, топта жұмыс істеу және өз идеяларын білдіру қабілетін дамыту.	• Оқушылар жануарлардың жойылу себептерін атай алады. • Олар жануарларға қалай көмектесуге болатынын түсінеді. • Жануарларды неге қорғау керектігін түсіндіріп, мысалдар келтіре алады.
29	Табиғаттағы адамның экологиялық ізі	1	• Оқушыларды "экологиялық із" ұғымымен таныстыру. • Адам әрекетінің табиғатқа, өсімдіктерге және жануарларға әсерін көрсету. • Экологиялық ойлауды, қоршаған әлем үшін жауапкершілік сезімін дамыту.	• Оқушылар экологиялық іздің не екенін біледі. • Адамның табиғатқа теріс әсерінің мысалдарын келтіре алады. • Қоршаған ортаға зиянды азайту үшін қарапайым әрекеттерді ұсыныңыз.
30	Жабайы табиғатқа	1	• Оқушыларды жабайы табиғатқа ұқыпты	• Оқушылар жануарлар мен өсімдіктерге қалай

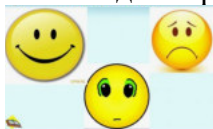
	ұқыпты қарау		қарау ұғымымен таныстыру. - Балаларды күнделікті өмірде жануарлар мен өсімдіктерге қамқорлық жасауға үйрету. - Экологиялық шешімдер қабылдау дағдыларын дамыту, табиғат үшін жауапкершілікті қалыптастыру.	дұрыс күтім жасау керектігін біледі. - Экологиялық тәжірибелердің мысалдарын келтіріп, олардың маңыздылығын түсіндіре алады. - Табиғатқа ұқыпты қараудың маңыздылығын түсінеді.
VI бөлім. Экологиялық жауапкершілік және әрекет (4 сағат)				
31	Экологиялық сана	1	- Оқушыларды "экологиялық жауапкершілік" ұғымымен таныстыру. - Табиғатты және оның ресурстарын қорғаудағы рөлін түсінудің маңыздылығын көрсетіңіз. - Ойындар мен ұжымдық жұмыс арқылы балаларда практикалық экологиялық сананы дамыту.	- Оқушылар экологиялық сана мен жауапкершіліктің не екенін түсіндіре алады. - Олардың күнделікті әрекеттері табиғатқа қалай әсер ететінін түсініңіз. - Оқушылар өз өмірлерінде Табиғатты қорғаудың практикалық тәсілдерін ұсына алады.
32	Күнделікті өмірдегі экологиялық әдеттер	1	- Оқушыларды "экологиялық әдеттер" ұғымымен таныстыру. - Күнделікті өмірге экологиялық таза әдеттерді енгізудің маңыздылығын көрсетіңіз. - Балаларды практикалық әрекеттер арқылы жасыл өмір сүру жолдарын ұсынуға үйрету.	- Оқушылар экологиялық таза әдеттерді анықтай алады. - Бұл әдеттер экологияның жақсаруына қалай әсер ететінін түсініңіз. - Топтарда жұмыс істеу қабілетін дамытады, экологиялық әдеттерді енгізу бойынша өз идеяларын ұсынады.
33	Экологиялық акцияларға қатысу	1	- Оқушыларды экологиялық акция ұғымымен таныстыру. - Табиғатты қорғау іс-шараларына қатысудың маңыздылығы туралы айту. - Балаларды қоқыс жинау, ағаш отырғызу сияқты экологиялық акцияларға қатысу жолдарын ұсынуға үйрету.	- Оқушылар Экологиялық акциялардың не екенін түсіндіре алады. - Табиғат жағдайын жақсарту үшін олардың осындай іс-шараларға қатысуының маңыздылығын түсініңіз. - Топтарда жұмыс істеу және экологиялық пайдалы әрекеттерді ұсыну қабілетін дамыту.
34	Қорытынды сабақ. Экологиялық жоба	1	Экология және экологиялық жауапкершілік курсын қорытындылау.	Оқушылар табиғатқа өз өмірінде қалай көмектесетінін түсіндіре отырып, өздерінің

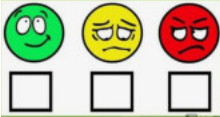
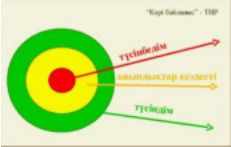
			- Оқушылар жасаған экологиялық жобаларды ұсыну және талқылау. - Топтарда жұмыс істеу, идеялар ұсыну және табиғатты қорғаудағы өз рөлін білу қабілетін дамыту.	экологиялық жобаларын ұсына алады. - Әр әрекеттің табиғатқа қалай әсер ететінін түсініп, олардың экологиялық жауапкершілігін түсініңіз. - Ұжымдық жұмыс және идеяларды таныстыру дағдыларын дамытады.
--	--	--	--	---

Сабақты жоспарлау

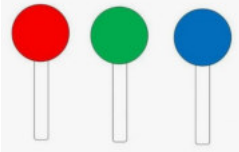
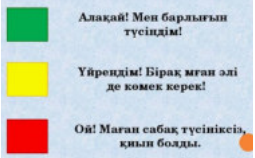
I бөлім	Экологияға кіріспе			
№ 1 сабақ				
Сабақтың тақырыбы	Экология дегеніміз не?			
Сабақтың мақсаттары	- Оқушыларды «экология» ұғымымен және оның мағынасымен таныстыру; - Топта жұмыс істеу дағдыларын және өз ойын білдіру қабілетін дамыту - Табиғат үшін жауапкершілік сезімін тәрбиелеу.			
Күтілетін нәтиже	- Оқушылар экологияның не екенін түсіндіреді; - Табиғаттағы адамның рөлін түсіну; - Барлық тіршілік иелерінің байланысы туралы біліңіз; - Пікірталастар мен ойындарға қатысады, қорытынды жасайды.			
Сабақ кезеңі	Мұғалімнің қызметі	Оқушының қызметі	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басталуы (5-7 мин.)	1.Сәлемдесу, позитивті көзқарас; 2."Тірі-жансыз" ойыны (оқушылар табиғат объектілерін атайды); 3.Сұрақтар: "Табиғат дегеніміз не?", "Оны қорғау неге маңызды?» 4.Миға шабуыл: "Экология" сөзі нені білдіреді деп ойлайсыз?»	1.Сұрақтарға жауап беру; 2.Табиғи объектілерді ойнаңыз, жіктеңіз; 3."Экология"кілт сөзі бойынша пікірлерімен бөліседі.	"Ауызша мадақтау"формативті бағалау "Сигналдық карточкалар"формативті бағалау "Қол шапалақтау"формативті бағалау 	Табиғат суреттері, интерактивті тақта
Сабақтың ортасы (20-25 мин.)	1.Жаңа материал беру: Ұғымдарды түсіндіру: экология, адамның рөлі, табиғаттың байланысы; 2.Презентация/бейне көрсету; 3.Топтық жұмыс: "Адам табиғатқа қалай әсер етеді"постерін жасаңыз; 4.Физикалық минут: табиғи тақырыптағы	1.Тыңдаңыз, сұрақтар қойыңыз; 2.Талқылауға қатысады; 3.Топтарда жұмыс істейді, плакаттар жасайды;	«Бас бармақ» формативті бағалау «Жұлдыз» формативті бағалау	Презентация, ватман, маркерлер, карточкалар, физикалық минуттарға арналған бейнелер

	қозғалыстар (мысалы, "Жел қалай соғады", "Гүл қалай өседі")			
Сабақтың соңы (8-10 мин.)	1."Экологиялық лото" ойыны (іс-әрекеттер мен олардың табиғатқа әсерін салыстыру); 2. Талқылау: Жаңа не білдіңіз? Сізді не таң қалдырды? 3.Сабақ кері байланыс 4.Үй тапсырмасы:"Табиғат үшін не істей аламын" суретін салыңыз	1.Ойынға қатысады; 2.Пікір бөліседі, қорытындылайды; 3.Тақырып бойынша жеке тұжырымдар жасаңыз; 4.Тапсырма алыңыз	"Смайлик" формативті бағалау "Бағдаршам"формативті бағалау «Алма» сабағының рефлексиясы 	Рефлексияға арналған карталар, лото, стикерлер

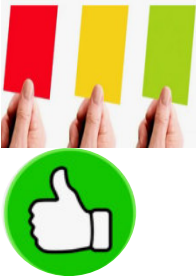
I бөлім	Экологияға кіріспе			
№ 2 сабақ				
Сабақтың тақырыбы	Айналамыздағы табиғат			
Сабақтың мақсаттары	- Оқушыларды негізгі табиғи объектілермен (өсімдіктер, жануарлар, ауа, су) таныстыру; - Табиғатты талқылау арқылы ауызша сөйлеуді дамыту; - Табиғаттағы экожүйе мен қатынастар туралы алғашқы идеяларды қалыптастыру.			
Күтілетін нәтиже	- Оқушылар табиғи нысандарды атайды және сипаттайды; - Экожүйенің не екенін және оның компоненттері қалай байланысты екенін түсініңіз; - Мәлімдемелер мен әрекеттерде табиғатқа ұқыпты қарауды көрсетіңіз.			
Сабақ кезеңі	Мұғалімнің қызметі	Оқушының қызметі	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басталуы (5-7 мин.)	1.Сәлемдесу, жағымды көңіл-күй қалыптастыру; 2."Сипаттама бойынша тап" ойыны (табиғи нысанды сипаттайды-балалар " Бұл не? Жасыл, өседі... "бұл шөп"); 3.Миға шабуыл ""	1.Ойынға қатысыңыз және болжаңыз; 2.Табиғат туралы өз болжамдарын айтады; 3.Жеке бақылаулармен бөлісіңіз	"Смайлик" формативті бағалау - белсенділігі үшін "Сөйлейтін суреттерді" формативті бағалау-ауызша жауаптар мен	Карталар, сөздер, тақта, табиғат суреттері

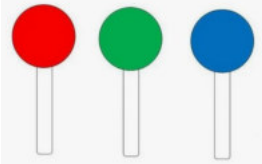
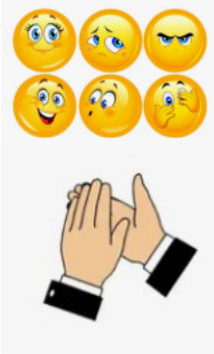
	табиғат дегеніміз не?» 4.Тақырыпқа кіріспе: "бүгін біз табиғат туралы сөйлесетін боламыз. Табиғатта не бар?»		талқылауға қатысқаны үшін 	
Сабақтың ортасы (20-25 мин.)	1.Тұсаукесерді көрсету / видео: "Табиғаттың негизгі бөліктері" (өсімдіктер, жануарлар, ауа, су); 2."Экожүй" ұғымын және оның компоненттерін түсіндіру; 3.Топтарда жұмыс істеу: карточкалардан "экожүйені" жинау (ватманда схема жасау – не байланысты); 4."Табиғат дыбыстары" дене шынықтыру (жаңбыр, құс, жел және т. б. дыбыстарды имитациялау)	1. Тыңдау, қарау, сұрақтар қою; 2. Топта жұмыс жасаңыз: табиғат компоненттерін жинап, байланыстарды түсіндіріңіз; 3. Қозғалыс пен дыбыстармен физикалық минутқа қатысады	"Бас бармақты" формативті бағалау-топта жұмыс істегені үшін "Жұлдыз" формативті бағалау-ауызша жауаптар үшін 	Тұсаукесер, карталар, ватман, маркерлер, табиғаттың аудиожазбасы
Сабақтың соңы (8-10 мин.)	1. "Төрт элемент" ойыны (оқушылар "Ауа", "Су", "Өсімдік", "Жануар" карточкаларын тартып, ол туралы бір сөйлем айтады); 2. Талқылау: "Қозын үйірлік емес пе?", "Табиғатта маңызы емес пе?"; 3.Сабақ рефлексиясы 4.Үй тапсырмасы: сүйікті табиғи объектіні салу және оған қазақ тілінде қол қою	1.Ойынға қатысады; 2.Ой бөліседі, қорытынды жасайды; 3.Олар есте қалғанын және ұнағанын айтады; 4.Үй тапсырмасын алыңыз	Формативті бағалау" бағалау " - ауызша жауаптар үшін «Алма» сабағының рефлексиясы Қызыл алма - бәрін түсіндім. Сары алма - жартылай түсіндім. Жасыл алма - мүлдем түсінбедім. 	Карточкалар, стикерлер, тақта

№ 3 сабақ				
Сабақтың тақырыбы		Экологиялық сананың негіздері		
Сабақтың мақсаттары		- Оқушыларды негізгі табиғи объектілермен (өсімдіктер, жануарлар, ауа, су) таныстыру; - Ауызша сөйлеуді дамыту табиғатты талқылау; - Табиғаттағы экожүйе мен қатынастар туралы алғашқы идеяларды қалыптастыру.		
Күтілетін нәтиже		- Оқушылар табиғи нысандарды атайды және сипаттайды; - Экожүйенің не екенін және оның компоненттері қалай байланысты екенін түсінісіз; - Мәлімдемелер мен әрекеттерде табиғатқа ұқыпты қарауды көрсетіңіз.		
Сабақ кезеңі	Мұғалімнің қызметі	Оқушының қызметі	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басталуы (5-7 мин.)	1.Сәлемдесу, жағымды көңіл-күй қалыптастыру; 2."Жақсы-жаман" ойыны (мұғалімдер карточкалардағы/ әрекеттерін көрсетеді:" Бұтақтарды сындыру", "Гүлдерді суару" және т. б.); 3,Сұрақ: "Адам табиғатқа қалай әсер етеді?", "Біз не істей аламыз?" 4.Миға шабуыл «Экологиялық сана дегеніміз не деп ойлайсыз?»	1.Сұрақтарға жауап беру; 2.Ойын ойнаңыз, қандай жақсы/жаман әрекеттер туралы сөйлесіңіз; 3.Негізгі тұжырымдама бойынша болжамдармен бөлісіңіз	"Сәттілік баспалдағы" формативті бағалау-ауызша жауаптар, ойынға қатысу, талқылаудағы белсенділік үшін 	Әрекет карточкалары тақта стикерлер
Сабақтың ортасы (20-25 мин.)	1.Презентацияларды пайдалана отырып, жаңа материалдың қатысуы: Түсіну: экологиялық сана, жауапкершілік, қамқорлық; 2.Өмір мысалдарын қарастыру; 3. Топтарда жұмыс істеу: "мен табиғатты қорғаймын, өйткені қорған" плакатын жасау; 4. "Біз табиғатпен өмір сүреміз"	1.Тыңдаңыз, сұрақтар қойыңыз, мысалдарды қайталаңыз; 2.Топ табиғатты қорғау туралы өз ойларын салады/жазады; 3.Дене шынықтыруға белсенді қатысады	"Жұлдыз", "Ауызша мадақтау" формативті бағалау - топта жұмыс істегені үшін, ауызша кері байланыс	Презентация, ватман, маркерлер, карталар, бейнелер

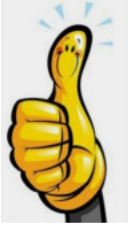
	физикалық минуты "Тірілердің қозғалысы, табиғи құбылыстарға еліктеу"			
Сабақтың соңы (8-10 мин.)	1."Сөйлемді аяқта" ойыны (мысалы:"Қорықшыларым мен табиғатты қорғау, онда ата"); 2.Сабақ рефлексиясы 3.Қорытынды: түйінді сөздерді қайталау, экологиялық сананың мәні туралы қорытынды; 4.Үй тапсырмасы: табиғат досының 3 ережесін ойлап табыңыз	1.Ойынға қатысыңыз, ұсыныстарды аяқтаңыз; 2.Олар өз әсерлерімен бөліседі, қорытынды жасайды; 3.Үй тапсырмасын жазыңыз	"Сигналдық карточкаларды" формативті бағалау- қорытындылар мен ұсыныстарды өз бетінше тұжырымдау үшін «Шаршы» сабағының рефлексиясы 	Фразалары бар карточкалар, тақта, стикерлер

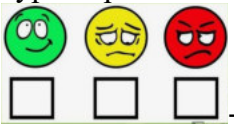
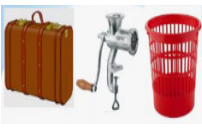
I бөлім		Экологияға кіріспе		
№ 4 сабақ				
Сабақтың тақырыбы		Табиғаттың ластануы дегеніміз не?		
Сабақтың мақсаттары		- Оқушыларды ауаның, судың және топырақтың ластану ұғымдарымен таныстыру; - Экологиялық тақырыпта сөздік қорын және ауызша сөйлеуді дамыту; - Ластану себептері мен адамның қоршаған ортаға жауапкершілігі туралы хабардарлықты қалыптастыру.		
Күтілетін нәтиже		- Оқушылар табиғаттың ластану түрлерін және олардың салдарын біледі; - Ластанушы әрекеттер мен экологиялық жауапты мінез-құлықтардың мысалдарын келтіріңіз; - Топта жұмыс істейді, пікір айтады		
Сабақ кезеңі	Мұғалімнің қызметі	Оқушының қызметі	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басталуы (5-7 мин.)	1. Сәлемдесу; - "Таза-лас" ойыны (мұғалімдер іс-әрекетті немесе ☀ белгісі бар карточканы көтереді: "Қоқысты жерге лақтыру",	1.Ойнаңыз, таңбаны таңдаңыз(таза / лас); 2.Сұрақтарға	"Ауызша мадақтау", "Қол шапалақтау" формативті бағалау- ауызша жауаптар, белсенділік, карточкаларды таңдауды бақылау	Карталар☀, суреттер, тақта

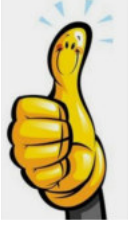
	"Суды үнемдеу"); 2.Сұрақ: "ластану деген не екенін қалай түсінесіз?", "Қайда лас болады?» 3. Миға шабуыл "" табиғат неге лас болады?»	жауап беру; 3.Миға шабуыл кезінде ой бөлісіңіз	үшін 	
Сабақтың ортасы (20-25 мин.)	1.Презентацияны көрсету: Ластану түрлері: су, ауа, топырақ (су, ауа, топырақ); Себептері мен салдары: қоқыс, зауыт, машина, пластик және т. б.; 2. Топтық жұмыс: ластану жағдайын жинау және сипаттау (суреттерге сәйкес) + шешім ұсыну; 3 Дене шынықтыру: "Жамбас ауаа-жамбас денесі" (қозғалыс, дем шығару, "тазарту")	1.Тыңдаңыз, қараңыз, кілт сөздерді қайталаңыз; 2.Топта олар мәселені сипаттайды және шешімін ұсынады; 3.Олар физикалық минутта қозғалады және демалады	"Бағдаршам" формативті бағалау "Өзара бағалау", - ауызша мәлімдемелер үшін, топтық жұмыс	Презентация, карталар, ватман, маркерлер, аудио
Сабақтың соңы (8-10 мин.)	1."Себеп-нәтиже" ойыны (Оқушы картаны шығарады: "Өзендегі пластик – және оның себебі мен салдарын айту керек); 2.Талқылау: "Білдің емес пе?", "Таңқалдырды емес пе?» 3. Сабақ рефлексиясы 4.Үй тапсырмасы: ластанудың бір себебін және оны жою әдісін салыңыз	1.Ойынға қатысады, байланыстарды тұжырымдайды; 2.Сұрақтарға жауап беру және қорытынды жасау; 3.Тапсырманы алыңыз және жазыңыз 4.Кері байланыс жасаңыз	"Сигналдық карточкалар " "Бас бармақ" формативті бағалау-ойындағы жауаптар, қорытынды мәлімдемелер үшін «Данышпан үкі» сабағының рефлексиясы 	Жағдайлар бар карточкалар, тақта, стикерлер

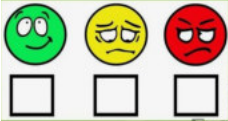
№ 5 сабақ				
Сабақтың тақырыбы		Біз табиғатқа қалай көмектесе аламыз?		
Сабақтың мақсаттары		- Оқушыларды табиғатты сақтауға көмектесетін әрекеттермен таныстыру; - Оқушылардың экологиялық таза әдеттерін және қазақша сөйлеуін дамыту; - Практикалық мысалдар арқылы жеке жауапкершілік туралы хабардарлықты қалыптастыру.		
Күтілетін нәтиже		- Оқушылар табиғатқа көмектесу жолдарын атайды; - Экологиялық таза әдеттердің мысалдарын келтіріңіз; - Өз ойларын қазақ тілінде тұжырымдай алады және топта жұмыс істей алады.		
Сабақ кезеңі	Мұғалімнің қызметі	Оқушының қызметі	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басталуы (5-7 мин.)	1.Сәлемдесу және баптау; 2."Иә немесе жоқ" ойыны (Иә/Жоқ) - мұғалім әрекет дейді (мысалы. "Қоқысты жерге тастаңыз" " мұғалімдер тақтайшаларды көтереді; 3. Сұрақ: "табиғатқа қалай көмектесе аласыз?", "Біз не істей аламыз?» 4. Миға шабуыл "" табиғатты қорғау дегеніміз не?»	1. "Иә" / " жоқ "ойнайды, жауап береді; 2.Сұрақтарға жауап беріңіз, табиғатқа көмектесу мысалдарымен бөлісіңіз	Формативті бағалау "Сигналдық карталар", "Ауызша мадақтау" - ауызша жауаптар, белсенділік, талқылауға қатысу	Карточкалар, "иә/жоқ" тақтайшалары, тақта
Сабақтың ортасы (20-25 мин.)	1.Презентациямен жаңа материал беру: "Экологиялық таза әдеттер" ("қоқыстарды сұрыптау, су экономикасы, ағаш отырғызу және т. б.); 2.Топтарда жұмыс істеу:"табиғатты қорғау бойынша 5 әрекет"плакатын жасау; 3."Жер-біздің үй" физикалық минуты (қозғалыс: ағаш, Жел, жануар сияқты)	1.Тыңдаңыз, талқылаңыз, жаңа сөздерді қайталаңыз; 2.Топта жұмыс жасаңыз, постер салыңыз және қол қойыңыз;	"Өзара бағалау", "Эмодзи", " Қол шапалақтау - топта жұмыс істеу, ауызша жауаптар, шығармашылық белсенділік 	Презентация, ватман, маркерлер, карталар, аудио / видео
Сабақтың			"Жұлдыз", "Бас	

соңы (8-10 мин.)	1. "Дурыс па, бурыс па?"- мұғалім әрекетті атайды, оқушылар шапалақтайды (дұрыс болса), таптайды (зиянды болса); 2.Қорытындылау: "бөгенін үйірлік емес пе?", "Маған ұн...", "Мен енді... жасайын"; 3. Сабақ рефлексиясы 4. Үй тапсырмасы: табиғат үшін 3 пайдалы әрекетті жазу/салу	1.Пайдалы және зиянды әрекеттерді ойнаңыз, ажыратыңыз; 2.Қорытындылар мен бөлісіңіз, рефлексияға қатысыңыз; 3.Үй тапсырмасын алыңыз	бармақ" формативті бағалау-ойындағы жауаптар, оқушылардың өзіндік қорытындылары «Менің себетім» сабағының рефлексиясы 	Карточкалар, стикерлер, тақта
------------------	---	--	---	-------------------------------

I бөлім		Экологияға кіріспе		
№ 6 сабақ				
Сабақтың тақырыбы		Бүгінгі экологиялық мәселелер		
Сабақтың мақсаттары		- Оқушыларды өзекті экологиялық проблемалармен таныстыру (ормандарды кесу, өзендердің ластануы, климаттың өзгеруі); - Қазақ тіліндегі тақырып бойынша сөздік қорын кеңейту; - Сыни ойлау және топтық жұмыс дағдыларын дамыту.		
Күтілетін нәтиже		- Оқушылар 2-3 экологиялық проблеманы атай алады; - Осы проблемалардың себептері мен салдарын қарапайым қазақ тілінде түсіндіреді; - Топта жұмыс жасаңыз және табиғатты қорғау туралы қарапайым ұсыныстар жасаңыз.		
Сабақ кезеңі	Мұғалімнің қызметі	Оқушының қызметі	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басталуы (5-7 мин.)	1.Сәлемдесу, сабаққа көңіл-күй; 2. Ойын " Не болып жатыр?"(суреттерді көрсету-оқушылар проблеманы болжайды: лас өзен, кесілген орман, түтін);	1.Олар ойнайды, проблеманы атайды; 2.Сұрақтарға жауап беру; 3. Болжамдар	"Бас бармақ", "Бағдарша м", "Жүрек"	Проблемалары бар суреттер, тақта

	3. Сұрақ: "Неге бұлай болады?", "Адам табиғатқа қалай әсер етеді?" 4. Миға шабуыл "Экологиялық проблема дегеніміз не?"	мен пікірлермен бөлісіңіз	 формативті бағалау-ауызша жауаптар, ойынға қатысу және талқылау	
Сабақтың ортасы (20-25 мин.)	1.Тұсаукесер: таныстыру 3 негізге экологиялық кәсіп (орманды кесу, өзендердің ластануы, климаттың өзгеруі); 2.Топтық жұмыс: мәселе бар карталар → не бейнеленгенін, неге бұлай болғанын және қалай көмектесуге болатындығын түсіндіріңіз (ватманға қарапайым сөйлемдер жазыңыз); 3."Табиғатты қорғау!"- қозғалыстар (ағаш өседі, су ағады, жел соғады)	1.Тыңдаңыз, кілт сөздерді қайталаңыз; 2.Топта олар мәселені талқылайды, сурет салады және ұсыныс жасайды; 3.Дене шынықтыруға қатысады	"Карусель", "Ауызша мадақтау", "Қол шапалақтау" формативті бағалау-топтық жұмыс, талқылауға қатысу, сөйлемдер құру	Тұсаукесер, карточкалар, ватман, маркерлер, физикалық минут
Сабақтың соңы (8-10 мин.)	1.Ойын "Жақсы болсын..."- "Ауа таза болсын", "Орманды сақтау үшін" деген сөз тіркесін аяқтау; 2. Кері байланыс: "біз бүгін не үйрендік?", "Ең маңызды сұрақ не деп ойлайсыз?" 3. Сабақ рефлексиясы 4. Үй тапсырмасы: бір экологиялық мәселені белгілеп, қысқа сөйлем жазыңыз	1. Ойнаңыз, сөз тіркестерін аяқтаңыз; 2.Ойлар мен әсерлермен бөлісіңіз; 3.Үй тапсырмасын жазыңыз 4. Кері байланыс жасаңыз	Формативті "Ауызша мадақтау", "Сөйлейтін суреттер" ауызша жауаптар, бекіту кезеңіндегі белсенділік "Чемодан, ет тартқыш, себет" рефлексиясы	Фразалары бар карточкалар, стикерлер, тақта

II бөлім		Экологияға кіріспе		
№ 6 сабақ				
Сабақтың тақырыбы		Бүгінгі экологиялық мәселелер		
Сабақтың мақсаттары		- Оқушыларды өзекті экологиялық проблемалармен таныстыру (ормандарды кесу, өзендердің ластануы, климаттың өзгеруі); - Қазақ тіліндегі тақырып бойынша сөздік қорын кеңейту; - Сыни ойлау және топтық жұмыс дағдыларын дамыту.		
Күтілетін нәтиже		- Оқушылар 2-3 экологиялық проблеманы атай алады; - Осы проблемалардың себептері мен салдарын қарапайым қазақ тілінде түсіндіреді; - Топта жұмыс жасаңыз және табиғатты қорғау туралы қарапайым ұсыныстар жасаңыз.		
Сабақ кезеңі	Мұғалімнің қызметі	Оқушының қызметі	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басталуы (5-7 мин.)	1. Сәлемдесу, сабаққа көңіл-күй; 2. Ойын "Не болып жатыр?" (суреттерді көрсету-оқушылар проблеманы болжайды: лас өзен, кесілген орман, түтін); 3. Сұрақ: "Неге бұлай болады?", "Адам табиғатқа қалай әсер етеді?" 4. Миға шабуыл "Экологиялық проблема дегеніміз не?"	1. Олар ойнайды, проблеманы атайды; 2. Сұрақтарға жауап беру; - Болжамдар мен пікірлермен бөлісіңіз	"Бас бармақ", "Бағдарша" "Жүрек" формативті бағалау-ауызша жауаптар, ойынға қатысу және талқылау	Проблемалары бар суреттер, тақта
Сабақтың ортасы (20-25 мин.)	1. Тұсаукесер: таныстыру 3 негізгі экологиялық кәсіп (орманды кесу, өзендердің ластануы, климаттың өзгеруі); 2. Топтық жұмыс: мәселе бар карталар → не бейнеленгенін, неге бұлай болғанын және қалай көмектесуге	1. Тыңдаңыз, кілт сөздерді қайталаңыз; 2. Топта олар мәселені талқылайды, сурет салады және ұсыныс	"Карусель", "Ауызша мадақтау", "Қол шапалақтау"	Тұсаукесер, карточкалар, ватман, маркерлер, физикалық минут

	болатындығын түсіндіріңіз (ватманға қарапайым сөйлемдер жазыңыз); 3."Табиғатты қорғау!"- қозғалыстар (ағаш өседі, су ағады, жел соғады)	жасайды; 3.Дене шынықтыруға қатысады	 формативті бағалау-топтық жұмыс, талқылауға қатысу, сөйлемдер құру	
Сабақтың соңы (8-10 мин.)	1.Ойын " Жақсы болсын..." - "Ауа таза болсын", "Орманды Орманды сақтау үшін" деген сөз тіркесін аяқтау; 2. Кері байланыс: "біз бүгін не үйрендік?", "Ең маңызды сұрақ не деп ойлайсыз?» 3. Үй тапсырмасы: бір экологиялық мәселені белгілеп, қысқа сөйлем жазыңыз	1.Ойнаңыз, сөз тіркестерін аяқтаңыз; 2.Ойлар мен әсерлермен бөлісіңіз; 3.Үй тапсырмасын жазыңыз 4.Кері байланыс жасаңыз	Формативті "Ауызша мадақтау", "Сөйлейтін суреттер" ауызша жауаптар, бекіту кезеңіндегі белсенділік "Чемодан, ет тартқыш, себет" 	Фразалары бар карточкалар, стикерлер, тақта

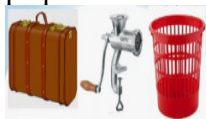
II бөлім		Экологияға кіріспе		
№ 7 сабақ				
Сабақтың тақырыбы		Су өмір көзі ретінде		
Сабақтың мақсаттары		- Оқушыларды барлық тіршілік иелері үшін судың рөлімен таныстыру. - Судың неліктен ең құнды табиғи ресурс екенін түсіндіріңіз. - Судың экожүйелер мен адам денсаулығы үшін маңыздылығын түсіну қабілетін дамыту.		
Күтілетін нәтиже		- Оқушылар судың тірі заттар үшін рөлін атай алады және оның маңыздылығын түсіндіре алады. - Су жердегі тіршілік үшін маңызды ресурс екенін түсініңіз. - Топтық жұмыс дағдыларын дамытады және ойын тапсырмалары арқылы білімді бекітеді.		
Сабақ кезеңі	Мұғалімнің қызметі	Оқушының қызметі	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басталуы (5-7 мин.)	1. Сабаққа сәлемдесу және көңіл-күй. 2. Миға шабуылы: "су қайда"	1. Миға шабуылына қатысады,	Формативті	Сумен табиғи

	кезеді?"(Су қай жерде кездеседі?) 3.Сұрақтар: "Неликтен су өмір үшін маңызы?"(Неликтен су Өмір үшін маңызды?) 4."Су-қайда" ойыны?"(Мұғалім табиғи заттарды атайды, балалар онда су бар-жоғын айтуы керек).	сұрақтарға жауап береді. 2.Олар ойын ойнайды, су көздерін атайды	"Ауызша мадақтау" - сұрақтарға жауаптар, ойындағы белсенділік	нысандардың суреттері бар суреттер
Сабақтың ортасы (20-25 мин.)	1.Жаңа материалмен таныстыру: "Суданың өмірі маңызы" презентациясы. (Судың тірі заттар үшін рөлі, оның денсаулыққа маңызы). 2.Талқылау: "соттың жетіспеулігі Қанай әсер етеді?"(Су тапшылығы табиғатқа қалай әсер етеді?). 3.Топтардағы жұмыс: "Судың мәңгілігі" (әр топ суды қажет ететін тіршілік иелері бейнеленген карточканы алады. Оқушылар судың бұл тіршілік иелері үшін неге маңызды екенін талқылайды). 4.Дене шынықтыру:" Су толқындары " - балалар судың қозғалысына еліктеп жаттығулар жасайды (қолдың шашырауы, жүзу).	1.Презентацияны тыңдаңыз, сұрақтар қойыңыз. 2.Топтарда жұмыс жасаңыз, талқылаңыз және судың әртүрлі тіршілік иелері үшін неликтен маңызды екенін түсіндіріңіз. 3.Физикалық жаттығулар жасаңыз.	Формативті "Иықтағы қол", "Бас бармақ" - топтардағы жұмысты бағалау, талқылауға қатысу	Тұсаукесер, жануарлардың суреттері бар карточкалар, маркерлер
Сабақтың соңы (8-10 мин.)			Формативті "Жұлдыз", 	

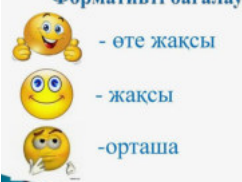
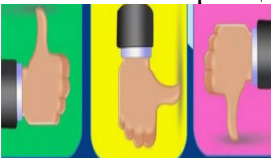
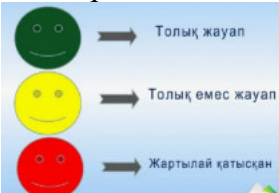
	1. Ойын: "Қайда су бар?"(Мұғалім әртүрлі заттарды атайды, балалар су бар ма және неге екенін айтады). 2.Қорытындылау: "Су тұралы білім емес пе?" 3. Кері байланыс 4. Үй тапсырмасы: судың жердегі тіршілік үшін неге маңызды екенін жазыңыз.	1.Ойынға қатысыңыз, тақырып бойынша жауаптар беріңіз. 2.Кері байланыс жасаңыз 3.Үй тапсырмасын жазыңыз	 "Сигналыды қарталар", "Жүрек" " - ойындағы жауаптар, пікірталастарға қатысу, үй тапсырмасын орындау «3 Қ» сабағының рефлексиясы 3 Қ әдісі <table> <tr> <td>Қызық</td> <td>Қажет</td> <td>Қиын</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table>	Қызық	Қажет	Қиын				Ойынға арналған стикерлер, тапсырмалары бар қарталар
Қызық	Қажет	Қиын								

II бөлім		Экологияға кіріспе		
№ 8 сабақ				
Сабақтың тақырыбы		Су ресурстарының ластану мәселелері		
Сабақтың мақсаттары		- Оқушыларды су ресурстарының ластану проблемаларымен таныстыру. - Су объектілерінің ластану себептерін және олардың табиғат пен адамға әсерін түсінуге үйрету. - Таза судың экожүйелер үшін маңыздылығы туралы хабардарлықты дамыту.		
Күтілетін нәтиже		- Оқушылар су ресурстарының ластануының негізгі себептерін және олардың салдарын атай алады. - Су қоймаларын қорғаудың адам денсаулығы мен табиғаты үшін маңыздылығын түсінеді. - Топтық жұмысқа қатысады және ойын тапсырмалары арқылы білімді бекітеді.		
Сабақ кезеңі	Мұғалімнің қызметі	Оқушының қызметі	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басталуы (5-7 мин.)	1. Сабаққа сәлемдесу және көңіл-күй. 2. Миға шабуылы: "Су қайда ластанады?"	1. Миға шабуылына қатысады, сұрақтарға	Формативті "Бағдаршам" - ойындағы белсенділік және	Ластанған су объектілерінің

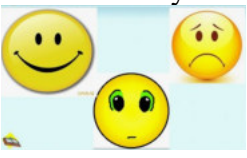
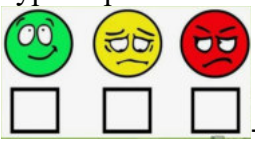
	3. Сұрақтар: "Неге су ластанадалар?" 4. "Соттар қоспалар" ойыны (мұғалім заттарды атайды, балалар бұл суды ластайтынын айтуы керек).	жауап береді. 2. Суды ластайтын заттарды атай отырып, ойын ойнаңыз.	ми шабуылына қатысу 	суреттері бар суреттер
Сабақтың ортасы (20-25 мин.)	1. Жаңа материалмен таныстыру: "су қалай ластанады?" 2. Талқылау: "Суданың ластануының адамы мен табиғатқа әсері қанды?" 3. Топтардағы жұмыс: "тазалық сақтауы үшін іссауға болады емес пе?" (Суды таза ұстау үшін не істеу керек?). 4. Дене шынықтыру: "Судың тазаруы" - балалар судың ластанудан қалай тазартылатынын елестете отырып, жаттығулар жасайды (олар таза су сияқты баяу көтеріледі, содан кейін лас су сияқты біртіндеп төмендейді).	1. Презентацияны тыңдаңыз, сұрақтар қойыңыз. 2. Топтарда жұмыс істеңіз, тоғандарды қорғау үшін не істеуге болатынын талқылаңыз. 3. Физикалық жаттығулар жасаңыз.	Формативті "Өзара бағалау", "Сигналдық карточкалар" - топтардағы жұмысты бағалау, талқылауға қатысу 	Тұсаукесер, ластаушы заттардың суреттері бар карточкалар, маркерлер
Сабақтың соңы (8-10 мин.)	1. Ойын: "Ластану оқығасы" (ластанған су айдындарының суреттері бар карточкаларда ойнау-балалар суды қалай тазартуға болатынын атауы керек). 2. Қорытындылау: "Қалай тазартуға болады соттары?" (Суды қалай тазартуға болады?). 3. Кері байланыс	1. Ойынға қатысыңыз, сұрақтарға жауап беріңіз. 2. Үй тапсырмасын жазыңыз. 3. Кері байланыс	Формативті "Жұлдыз", "Эмодзи", "Өзін-өзі бағалау" ойындағы жауаптар, пікірталастарға қатысу, үй тапсырмасын 	Ойынға арналған стикерлер, ластанған су айдындарының суреттері бар карточкалар

	4. Үй тапсырмасы: өміріңіздегі суды тазартуға қалай көмектесуге болатындығы туралы жазыңыз.		орындау «Чемодан, ет тартқыш, себет» сабағының рефлексиясы 	
--	---	--	---	--

II бөлім		Экологияға кіріспе		
№ 9 сабақ				
Сабақтың тақырыбы		Су ресурстарын сақтау		
Сабақтың мақсаттары		- Оқушыларды тұрмыстық суды үнемді пайдалану әдістерімен таныстыру. - Су ресурстарына ұқыпты қарауға үйрету және олардың құндылығын көрсету. - Топта жұмыс істеу, пікір алмасу және су ресурстарын қорғаудың шешімдерін табу дағдыларын дамыту.		
Күтілетін нәтиже		- Оқушылар суды үнемді пайдаланудың және су ресурстарына ұқыпты қараудың маңыздылығын түсінеді. - Оқушылар күнделікті өмірде суды үнемдеу жолдарын тізімдей алады және олардың әрқайсысы су ресурстарын сақтауға қалай көмектесетінін түсіне алады. - Оқушылар топтық жұмыстарға және ойындарға белсенді қатысады, материалды бекітуге өз білімдерін көрсетеді.		
Сабақ кезеңі	Мұғалімнің қызметі	Оқушының қызметі	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басталуы (5-7 мин.)	1. Сабаққа сәлемдесу және көңіл-күй. 2. Миға шабуыл: суды үнемді пайдалану нені білдіреді? 3. Сұрақтар: неге суды үнемді пайдалану керек? 4. "Су үнемдеу" ойыны (мұғалім әрекеттерді атайды, балалар бұл әрекеттер суды үнемдей ме, жоқ па деп жауап беруі керек).	1. Миға шабуылына қатысады, сұрақтарға жауап береді. 2. Суды үнемдейтін әрекеттерді атай отырып, ойын ойнаңыз.	Формативті "Ауызша бағалау", "Қол шапалақтау" ми шабуылына қатысу, ойындағы белсенділік.	Су объектілері мен су ресурстарының суреттері бар суреттер.
Сабақтың ортасы (20-25 мин.)	1. Жаңа материалмен танысу: презентация суды қалай үнемді пайдалануға			

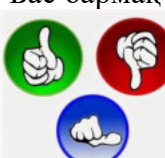
	болады? 2.Мысалдарды талқылау: суды қалай үнемдеуге болады? 3.Топтарда жұмыс істеу: күнделікті өмірде суды үнемдеу тәсілдерін ұсыну 4. Дене шынықтыру: "Су үнемдеу" - балалар үнемді пайдалану кезінде судың қалай сақталатынын елестете отырып жаттығулар жасайды (суды үнемдеуді көрсете отырып, қол қимылдарын жасайды).	1.Презентацияны тыңдаңыз, сұрақтар қойыңыз. 2.Топтарда жұмыс істейді, күнделікті өмірде суды үнемдеу жолдарын талқылайды. 3.Физикалық жаттығулар жасаңыз.	Формативті "Смайлик", Формативті бағалау "Бас бармақ" - топтардағы жұмысты бағалау, талқылауға қатысу	Презентация, тапсырмалары бар карталар, мысалдары бар плакаттар.
Сабақтың соңы (8-10 мин.)	1.Ойын: суды үнемдейтін болсақ не болады?. 2.Қорытындылау: суды қалай сақтауға болады? 3.Үй тапсырмасы: сіздің өміріңізде су ресурстарын қорғау үшін қандай шаралар қолдануға болатындығы туралы жазыңыз. 4. Кері байланыс	1.Ойынға қатысыңыз, сұрақтарға жауап беріңіз. 2.Үй тапсырмасын жазыңыз. 3.Кері байланыс жасаңыз	Формативті "Бағдаршам", "Жүрек" - ойындағы жауаптар, пікірталастардағы белсенділік «Табыс баспалдағы» сабағының рефлексиясы 	Ойынға арналған стикерлер, тапсырмалары бар карталар.

II бөлім	Экологияға кіріспе
№ 10 сабақ	
Сабақтың	Экожүйелердегі судың рөлі

тақырыбы				
Сабақтың мақсаттары		- Оқушыларды судың флора мен фауна үшін маңыздылығымен таныстыру. - Оқушылардың экожүйелердегі судың рөлі және оның табиғатқа әсері туралы хабардарлығын дамыту. - Топтарда жұмыс істеу дағдыларын дамытуға және талқылауларға белсенді қатысуға ықпал ету.		
Күтілетін нәтиже		- Оқушылар судың жердегі барлық тіршілік иелері үшін маңыздылығын түсінеді. - Оқушылар су объектілерінің ластануы табиғатқа қалай әсер ететінін түсіндіре алады. - Оқушылар өз білімдерін ойындарда және материалды бекітуде көрсетеді.		
Сабақ кезеңі	Мұғалімнің қызметі	Оқушының қызметі	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басталуы (5-7 мин.)	1.Сабаққа сәлемдесу және көңіл-күй. - Миға шабуыл: су өсімдіктер мен жануарлар үшін қаншалықты маңызды?. 2.Сұрақтар: өсімдіктер мен жануарлар сусыз өмір сүре алады деп ойлайсыз ба?. 3. "Су және табиғат" ойыны (мұғалім сұрақтар қояды, балалар су табиғатқа әсер ете ме деп жауап беруі керек).	1. Миға шабуылына қатысады, сұрақтарға жауап береді. 2.Табиғат үшін судың рөлі туралы сұрақтарға жауап беру арқылы ойын ойнаңыз.	Формативті "Қол шапалақтау" - ми шабуылы мен ойынға қатысуды бағалау 	Өсімдіктер, жануарлар және су айдындары бейнеленген карточкалар.
Сабақтың ортасы (20-25 мин.)	1. Жаңа материалмен таныстыру: "Судың табиғатқа әсері"презентациясы . 2.Талқылау: Су экожүйе үшін неге маңызды?. 3. Топтық жұмыс: судың ластануы экожүйенің өмірін қалай өзгерте алады?. 4. Сабақ тақырыбы бойынша дене шынықтыру: "Су үнемдеу"	1. Презентацияны тыңдаңыз, сұрақтар қойыңыз. 2.Топтарда жұмыс істейді, судың ластануының экожүйеге әсерін талқылайды. 3.Дене шынықтыру жаттығуларын орындаңыз.	Формативті "Смайл-шоу" "Сөйлейтін суреттер» сабақтардағы белсенділікті бағалау,	Презентация, тапсырмалары бар карточкалар, жануарлар мен өсімдіктердің суреттері, физикалық минуттарға арналған карточкалар

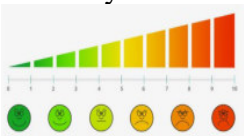
	(табиғаттағы судың әрекетін имитациялайтын жаттығулар, мысалы, жүгіру, жүзу).		топтардағы жұмыс сапасы	р.
Сабақтың соңы (8-10 мин.)	1.Ойын: "Су экожүйеге қалай әсер етеді?. 2.Қорытындылау: "Экожүйеде су қандай рөл атқарады?». 3.Кері байланыс 4.Үй тапсырмасы: қандай жануарлар мен өсімдіктер табиғаттағы суға тәуелді екендігі туралы жазыңыз.	1.Ойынға қатысады, сұрақтарға жауап береді. 2. Кері байланыс жасаңыз 3.Үй тапсырмасын жазыңыз.	Формативті "Геометриялық фигуралар" , "Лайк-дизлайк" - ойынға қатысуды және жауаптардың дұрыстығын бағалау, талқылаудағы белсенділік. «2 жұлдыз, 1 тілек» сабағының <u>рефлексиясы</u> 	Ойынға арналған стикерлер, тапсырмалары бар карталар.

II бөлім		Экологияға кіріспе		
№ 11 сабақ				
Сабақтың тақырыбы		Тұщы су көздері		
Сабақтың мақсаттары		- Оқушыларды тұщы судың әртүрлі көздерімен таныстыру. - Әлемдегі тұщы су тапшылығы мәселесін талқылаңыз. - Топта жұмыс істеу дағдыларын және білімді практикада қолдану қабілетін дамыту.		
Күтілетін нәтиже		- Оқушылар тұщы суды қайдан және қалай алуға болатынын түсіндіре алады. - Оқушылар тұщы су тапшылығы проблемаларын және оны сақтаудың маңыздылығын түсінеді. - Оқушылар өз білімдерін ойын тапсырмалары мен пікірталастар арқылы көрсетеді.		
Сабақ кезеңі	Мұғалімнің қызметі	Оқушының қызметі	Бағалау	Ресурстар
Сабақты			"Сигналдық	

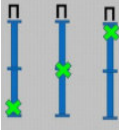
н басталуы (5-7 мин.)	1.Сабаққа сәлемдесу және көңіл-күй. 2.Миға шабуыл: су қайдан келеді? 3.Сұрақтар: сіз барлық су таза деп ойлайсыз ба? 4."Судың қайнар көзі" ойыны (мұғалім сұрақтар қояды, балалар судың табиғатқа қайдан келетініне жауап беруі керек).	1. Ми шабуылына қатысады, сұрақтарға жауап береді. 2.Тұщы су көздері туралы сұрақтарға жауап беру арқылы ойын ойнаңыз.	суреттер" "Жұлдыз" "Бас бармақ" формативті бағалау - ми шабуылы мен ойындағы белсенділікті бағалау, жауаптардың дұрыстығы.	Әр түрлі су көздерінің суреттері бар карталар.
Сабақтың ортасы (20-25 мин.)	1.Жаңа материалмен таныстыру: Тұщы су көздерінің тұсаукесері. 2.Талқылау: тұщы суды қайдан алуға болады? 3.Тұщы су тапшылығы мәселесін талдау: неге Тұщы су жеткіліксіз? 4.Топтық жұмыс: су көздерін қалай сақтауға болады? 5. Сабақ тақырыбы бойынша дене шынықтыру: "Су мен табиғат" (табиғаттағы судың қозғалысын имитациялайтын жаттығулар, мысалы, жаңбыр, ағын).	1. Презентацияны тыңдаңыз, сұрақтар қойыңыз. 2.Топтарда жұмыс істейді, суды сақтау тәсілдерін талқылайды. 3.Дене шынықтыру жаттығуларын орындаңыз.	"Иықтағы қол" "Карусель" формативті бағалау - сабақтардағы белсенділікті бағалау, топтардағы жұмыс сапасы	Презентация, тапсырмалары бар карточкалар, су көздерінің суреттері, физикалық минуттарға арналған карточкалар.
Сабақтың соңы (8-10 мин.)	1.Ойын: Біз үшін		Формативті бағалау "Ауызша бағалау", "Қол шапалақтау"	

	қандай су көздері маңызды?. 2. Қорытындылау: су көздерін қалай қорғауға болады?. 3.Кері байланыс 4.Үй тапсырмасы: судың біздің өміріміздегі маңыздылығы және оны сақтау туралы жазыңыз.	1.Ойынға қатысады, сұрақтарға жауап береді. 2.Үй тапсырмасын жазыңыз. 3.Кері байланыс жасаңыз	 - ойынға қатысуды және жауаптардың дұрыстығын бағалау, талқылаудағы белсенділік. «Смайликте арқылы» сабағының рефлексиясы 	Ойынға арналған стикерлер, тапсырмалары бар карталар.
--	---	--	--	--

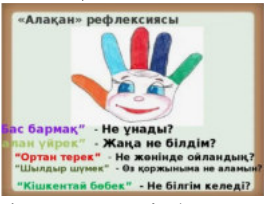
II бөлім		Экологияға кіріспе		
№ 12 сабақ				
Сабақтың тақырыбы		Суды қалай тазартуға болады?		
Сабақтың мақсаттары		- Оқушыларды суды тазартудың әртүрлі тәсілдерімен таныстыру. - Үйде суды тазартудың экологиялық таза әдістері туралы сөйлесіңіз. 3. Топтарда жұмыс істеу және білімді практикада қолдану дағдыларын дамыту.		
Күтілетін нәтиже		- Оқушылар суды тазарту әдістерін тізімдей алады. - Оқушылар таза судың маңыздылығын және оны үйде қалай тазарту керектігін түсінеді. * Оқушылар алған білімдерін ойындар мен тапсырмаларға қолдана алады.		
Сабақ кезеңі	Мұғалімнің қызметі	Оқушының қызметі	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басталуы (5-7 мин.)	1.Сабаққа сәлемдесу және көңіл-күй. 2.Миға шабуыл: неліктен су ластанады?. 3.Сұрақтар: сіз барлық су таза деп ойлайсыз ба?. 4.Ойын судың тазалығын қалай тексеруге болады?	1. Миға шабуылына қатысады, сұрақтарға жауап береді. 2.Судың тазалығы туралы сұрақтарға жауап беру арқылы ойын ойнаңыз.	"Ауызша бағалау", "Бас бармақ" формативті бағалау-ми шабуылы мен ойындағы белсенділікті бағалау, жауаптардың дұрыстығы	Ластанған су айдындарының, сүзгілердің суреттері бар карточкалар.
Сабақты	1.Жаңа материалмен		"Ауызша	

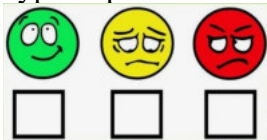
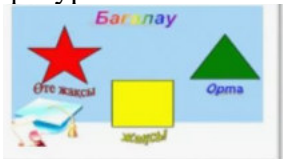
ң ортасы (20-25 мин.)	таныстыру: презентация суды тазарту әдістері. 2.Талқылау: суды қалай тазартуға болады?. 3.Үйде суды тазартудың экологиялық таза әдістерін талдау: үйде суды қалай тазартуға болады?. 4.Топтық жұмыс: суды тазарту әдістерінің тізімін жасау.	1. Презентацияны тыңдаңыз, сұрақтар қойыңыз. 2.Топтарда жұмыс жасаңыз, суды тазарту әдістерінің тізімін жасаңыз.	мадақтау", "Өзара бағалау", "Жұлдыз" формативті бағалау-талқылауға қатысуды бағалау, топтарда жұмыс істеу, құрастырылған тізімнің сапасы	Презентаци я, сүзгілер мен суды тазарту әдістері бейнеленге н карталар, маркерлер, тақта.
Сабақтың соңы (8-10 мин.)	1.Ойын: суды тазарту. Мұғалім суды тазарту әдістері бар карталарды көрсетеді, ал балалар тазалаудың дұрыс әдісін таңдауы керек. 2.Қорытынды: суды қалай тазартуға болады?. 3.Кері байланыс 4.Үй тапсырмасы: таза судың маңыздылығы туралы айту және оны тазартудың бір әдісін сипаттау.	1.Ойынға қатысады, сұрақтарға жауап береді. 2.Үй тапсырмасын жазыңыз. 3.Кері байланыс жасаңыз	"Бағдаршам" "Бағалау шкаласы" "Өзін-өзі бағалау" Формативті бағалау-ойынға қатысуды бағалау, жауаптардың дұрыстығы, талқылаудағы белсенділік «Алма» сабағының рефлексиясы 	Ойынға арналған стикерлер, суды тазарту әдістері бар карталар.

III бөлім	Ауа және оны қорғау
№ 13 сабақ	
Сабақтың тақырыбы	Ауа табиғаттың бір бөлігі ретінде
Сабақтың мақсаттары	- Оқушыларды адам мен жануарлар өміріндегі ауаның рөлімен таныстыру. - Экожүйелер үшін ауаның маңыздылығын атап өтіңіз. - Топтарда жұмыс істеу және білімді практикалық іс-әрекетте қолдану қабілетін дамыту.

Күтілетін нәтиже	- Оқушылар адам мен жануарлар өміріндегі ауаның рөлін түсіндіре алады. - Оқушылар таза ауаның экожүйелер үшін маңыздылығын түсінеді. - Оқушылар алған білімдерін ойындар мен тапсырмалар арқылы қолдана алады.			
Сабақ кезеңі	Мұғалімнің қызметі	Оқушының қызметі	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басталуы (5-7 мин.)	1. Сабаққа сәлемдесу және көңіл-күй. 2. Миға шабуыл: "Ауа-табиғаттың ажырамас бөлігі!" 3. Сұрақтар: "біз ауаны қалай қолданамыз?" 4. "Айналамыздағы ауа" ойыны-балалар ауаға тәуелді заттарды (ағаштар, жануарлар, адамдар) атайды.	1. Миға шабуылына қатысады, сұрақтарға жауап береді. 2. Олар ойын ойнайды, ауаға тәуелді заттарды атайды.	"Ауызша мадақтау", "Смайликтер" формативті бағалау - ми шабуылындағы белсенділікті бағалау, жауаптардың дұрыстығы.	Табиғат, ауаға тәуелді заттар бейнеленген карталар.
Сабақтың ортасы (20-25 мин.)	1. Жаңа материалмен таныстыру: "ауа және оның экожүйелер үшін маңызы" презентациясы. 2. Талқылау: "қандай тіршілік иелері ауаға тәуелді?" 3. Топтық жұмыс: ауаға тәуелді жануарлар мен өсімдіктердің тізімін жасау. 4. Сабақ тақырыбы бойынша физикалық минут.	1. Презентацияны тыңдаңыз, сұрақтар қойыңыз. 2. Топтарда жұмыс жасаңыз, тізім жасаңыз. 3. Дене шынықтыруға қатысады.	"Өзін-өзі бағалау", "Өзара бағалау" формативті бағалау-талқылауға қатысуды бағалау, топтарда жұмыс істеу	Тұсаукесер, жануарлар мен өсімдіктер бейнеленген карточкалар, маркерлер, тақта.
Сабақтың соңы (8-10 мин.)	1. Ойын: "Ауаға не тәуелді?" Мұғалім жануарды немесе өсімдікті атайды, ал балалар оның ауаға тәуелді екендігіне жауап беруі керек. 2. Қорытындылау:	1. Ойынға қатысады,	"Сөйлейтін сызбалар", "Лайк-дизлайк" "Қол шапалақтау"	Ойын карталары, маркерлер,

	"Неліктен ауа өмір үшін маңызды?» 3. Кері байланыс 4. Үй тапсырмасы: бір жануар немесе өсімдік үшін ауаның маңыздылығы туралы айту.	сұрақтарға жауап береді. 2. Кері байланыс 3. Үй тапсырмасын жазыңыз	 формативті бағалау - ойынға қатысуды бағалау, жауаптардың дұрыстығы, талқылаудағы белсенділік. "Алақан" сабағының рефлексиясы 	тақта.
--	--	--	---	--------

III бөлім		Ауа және оны қорғау		
№ 14 сабақ				
Сабақтың тақырыбы		Ауаның ластануы		
Сабақтың мақсаттары		- Оқушыларды ауаның ластану проблемасымен, оның себептері мен салдарымен таныстыру. - Сыни ойлауды және топта жұмыс істеу қабілетін дамыту. - Экожүйе үшін ауаны қорғаудың маңыздылығын түсінуге тәрбиелеу.		
Күтілетін нәтиже		- Оқушылар ауаның ластану түрлерін тізіп, олардың себептерін түсіндіре алады. - Оқушылар ауаның ластануының табиғат пен адамға әсерін түсінеді. - Оқушылар алған білімдерін ойын және практикалық іс-әрекет арқылы қолдануды үйренеді.		
Сабақ кезеңі	Мұғалімнің қызметі	Оқушының қызметі	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басталуы (5-7 мин.)	1. Сабаққа сәлемдесу және көңіл-күй. 2. Миға шабуыл: "ауаның ластануы дегеніміз не?» 3. Сұрақтар: "Сіз Ауаның ластануының қандай түрлерін білесіз?» 4. "Ластаушы затты атаңыз" ойыны-балалар ауаны ластайтын заттарды	1. Миға шабуылына қатысады, сұрақтарға жауап береді. 2. Олар ауаны ластаушы заттарды атай отырып, ойын ойнайды.	"Жұлдыз" "Алақан" формативті бағалау - ми	Ластаушы заттардың суреттері бар карточкалар, тақта.

	атайды.		шабуылындағы белсенділікті бағалау, жауаптардың дұрыстығы.										
Сабақтың ортасы (20-25 мин.)	1.Жаңа материалмен таныстыру: "ауаның ластануы және оның түрлері"презентация сы. 2.Талқылау: "неліктен ауаны қорғау маңызды?» 3.Топтық жұмыс: ауаның ластану себептері мен оның салдарының тізімін жасау. 4.Сабақтың тақырыбы бойынша физикалық минут: "біз ауаны қалай қорғай аламыз?»	1.Презентацияны тыңдаңыз, сұрақтар қойыңыз. 2.Топтарда жұмыс жасаңыз, Ауаның ластануының себептері мен салдарының тізімін жасаңыз. 3.Дене шынықтыруға қатысады.	"Сөйлейтін суреттер" "Сәттілік баспалдағы" формативті бағалау-талқылауға қатысуды бағалау, топтарда жұмыс істеу	Тұсаукесер , ластанушы заттардың суреттері бар карталар, маркерлер, тақта.									
Сабақтың соңы (8-10 мин.)	1.Ойын " Ауаны не ластайды?"- балалар кезек-кезек ластануды түсіндіретін әртүрлі заттар немесе әрекеттер деп аталады. 2.Қорытынды: "Ауаның ластануы туралы не білдік?» 3.Кері байланыс 4.Үй тапсырмасы: ауаны қалай қорғауға болатынын сызыңыз.	1.Ойынға қатысады, сұрақтарға жауап береді. 2.Үй тапсырмасын жазыңыз. 3.Кері байланыс жасаңыз	"Өзара бағалау", "Геометриялық фигура" , "Еркін микрофон" формативті бағалау - ойынға қатысуды бағалау, жауаптардың дұрыстығы, талқылаудағы белсенділік. «3 Қ» сабағының рефлексиясы <table><tr><th colspan="3">3 Қ әдісі</th></tr><tr><th>Қызық</th><th>Қажет</th><th>Қиын</th></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr></table>	3 Қ әдісі			Қызық	Қажет	Қиын				Ойын карталары, маркерлер, тақта.
3 Қ әдісі													
Қызық	Қажет	Қиын											

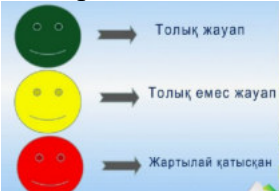
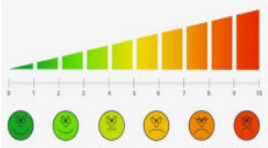
№ 15 сабақ				
Сабақтың тақырыбы		Ауаны ластанудан қалай қорғауға болады?		
Сабақтың мақсаттары		- Оқушыларға таза ауаның маңыздылығын және оны қалай қорғау керектігін түсінуге үйрету; - Экология тақырыбында сөздік қорын кеңейту.		
Күтілетін нәтиже		- Оқушылар ауаны қорғау жолдарын атай алады - Оқушылар тақырып бойынша жаңа сөздерді қолдана алады, - Оқушылар өз пікірлерін ауызша және жазбаша түрде білдіруді үйренеді.		
Сабақ кезеңі	Мұғалімнің қызметі	Оқушының қызметі	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басталуы (5-7 мин.)	1.Сәлемдесу, психологиялық көзқарас. 2.Миға шабуыл: "Ауаны не ластайды?" 3. "Таза лас" ойыны: суреттерді сұрыптау. 4.Сұрақ: "ауаны таза ұстау неге маңызды?"	1.Сұрақтарға жауап беріңіз. 2.Ойынға қатысыңыз, суреттерді сұрыптаңыз. 3.Ой бөлісіңіз.	"Ауызша мадақтау" формативті бағалау-жауаптардың белсенділігі мен дұрыстығын бақылау	Суреттер, тақта, маркерлер.
Сабақтың ортасы (20-25 мин.)	1. Жаңа материалды түсіндіру(күнделікті өмір мен халықаралық тәжірибенің мысалдарымен). 2. Экология туралы мәтінді/оқиганы оқыңыз 3. Топтық жұмыс: "Біз ауаны қалай қорғай аламыз?" 4.Дене шынықтыру: "Таза ауа" тыныс алу гимнастикасы	1.Олар оқиганы тыңдайды. 2.Мәтінді оқып, талқылаңыз. 3.Топта жұмыс жасаңыз: пайдалы әрекеттер тізімін жасаңыз. 4.Жаттығулар жасаңыз.	"Карусель" , "Сигналдық карточкалар" , "Қол шапалақтау" формативті бағалау - топтағы жұмысты бағалау, оқуға, талқылауға қатысу	Тұсаукесер, үлестірме материалдар, карточкалар.
Сабақтың соңы (8-10 мин.)	1.Ойын " Мен не істей аламын?"(әр оқушы әрекет картасын шығарады және оның	1.Ойнаңыз, өз әрекеттеріңізді түсіндіріңіз.	Ауызша кері байланыс, қатысқаны үшін мақтау, оқушылардың	Іс-әрекеттері

	маңыздылығын түсіндіреді). 2.Талқылау: "біз не үйрендік?"» 3.Кері байланыс 4. Үй тапсырмасы: ауаға қалай көмектесуге болатынын жазыңыз/сызыңыз.	2.Қорытынды жасаңыз, сөйлеңіз. 3.Үй тапсырмасын жазыңыз 4.Кері байланыс	қысқаша өзіндік рефлексиясы «Білім қоржыны» сабағының рефлексиясы 	бар карточкалар, тақта.
--	---	--	---	--------------------------------

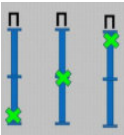
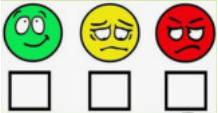
III бөлім		Ауа және оны қорғау		
№ 16 сабақ				
Сабақтың тақырыбы		Ауаны тазартудағы өсімдіктердің рөлі		
Сабақтың мақсаттары		- Оқушыларда ауаны тазартудағы өсімдіктердің маңызы туралы түсінік қалыптастыру - Танымдық қызығушылық пен экологиялық жауапкершілікті дамыту		
Күтілетін нәтиже		- Оқушылар: ауаны тазартатын өсімдіктерді атай алады; - Оқушылар олардың рөлін түсіндіре алады; - Оқушылар өз ойларын ауызша және жазбаша жеткізуді үйренеді.		
Сабақ кезеңі	Мұғалімнің қызметі	Оқушының қызметі	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басталуы (5-7 мин.)	1.Сәлемдесу, сабаққа көңіл-күй. 2. Сұрақтар: "Сіз ауа туралы не білесіз?" "Оны не ластауы мүмкін?"» 3."Тірі-жансыз" ойыны: ауаны тазартатын нәрсені атаңыз. 4.Миға шабуыл: "өсімдіктер ауаға қалай көмектесе алады?"»	1.Сұрақтарға жауап беріңіз, пікір бөлісіңіз. 2. Ойынға және шабуылға қатысады, пайымдайды.	"Ауызша бағалау" Формативті бағалау - ауызша кері байланыс, белсенділікті бақылау.	Суреттер, карталар, тақта
Сабақтың ортасы (20-25 мин.)	1. Жаңа материалды түсіндіру: әңгіме + презентация. 2. Ауаны тазартатын жабық өсімдіктерді көрсету (алоэ, хлорофитум және т.б.). 3.Топтық жұмыс: әр топ өсімдікті алады және "өсімдік ауаға қалай көмектеседі"әңгімес	1.Тыңдаңыз, сұрақтар қойыңыз. 2.Топта жұмыс істейді, шағын презентация жасайды, сахна көрсетеді. 3.Қозғалыстарды	Топтағы өзін-өзі бағалау ("ұнады–қиын болды"), мұғалімнің пікірлері. «Қол шапалақтау» формативті бағалау	Тұсаукесер, өсімдік карталары, киізден жасалған қаламдар

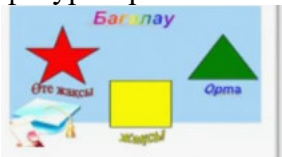
	ін/көрінісін дайындайды. 4.Дене шынықтыру: "Өсімдік сияқты өсу" - қарапайым қозғалыстар мен тыныс алу жаттығулары	физикалық минутта қайталаңыз.		
Сабақтың соңы (8-10 мин.)	1."Өсімдікті сипаттама бойынша тап" ойыны. 2.Блиц-бекіту сұрақтары (Ауаны не тазартады? Қандай өсімдіктер көмектеседі?). 3. Қорытындылау: "Мен бүгін не үйрендім?", тақтадағы қорытындылар. 4. Кері байланыс 5. Үй тапсырмасы: сүйікті бөлме өсімдіктерін салыңыз және оның пайдасы туралы 2 сөйлем жазыңыз.	1.Ойынға қатысады. 2.Сұрақтарға жауап беріңіз. 3.Қорытынды жасаңыз, пікір білдіріңіз. 4.Кері байланыс 5. Тапсырманы жазыңыз / тыңдаңыз.	"Қатысудың өзін-өзі бағалауы, "Пікір ағындары"формативті бағалау «Білім гүлі» сабағының рефлексиясы 	Ойын карталары, маркерлер

III бөлім		Ауа және оны қорғау		
№ 17 сабақ				
Сабақтың тақырыбы		Ауаның ластануының жаһандық мәселелері		
Сабақтың мақсаттары		- Оқушыларда ауаның ластануының жаһандық проблемалары, олардың адам денсаулығы мен климатқа әсері туралы түсінік қалыптастыру; - Экологиялық ойлау мен топта жұмыс істеу дағдыларын дамыту.		
Күтілетін нәтиже		- Оқушылар ауаның ластану себептерін атай алады; - Оқушылар оның табиғат пен денсаулыққа қалай әсер ететінін түсіндіреді; - Оқушылар өз ойларын ауызша және жазбаша түрде жеткізе алады және - мәселенің шешімін ұсыныңыз.		
Сабақ кезеңі	Мұғалімнің қызметі	Оқушының қызметі	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басталуы (5-7 мин.)	1.Сәлемдесу, эмоционалды көңіл-күй. 2.Сұрақ: "Біз күн сайын не дем аламыз?"	1.Сәлемдесу, сұрақтарды	"Жұлдыз" "Жүрек"	Карточкалар (қызыл/жас

	3. "Таза лас" ойыны: мұғалім заттарды немесе құбылыстарды атайды, ал балалар карточкаларды гүлдермен көтереді (жасыл – "таза", қызыл – "лас"). 4. Миға шабуыл: "ауаны не ластауы мүмкін?»	тыңдау. 2.Ойынға қатысады, жауап береді, пайымдайды. 3.Болжам жасаңыз	 формативті бағалау - ауызша жауаптар, ойын мен талқылаудағы белсенділік.	ыл), тақта
Сабақтың ортасы (20-25 мин.)	1."Ауаның ластануы және оның салдары" атты қысқа бейнені көрсету. 2. Талқылау: "Сіз не көрдіңіз? Не есте қалды?» 3.Климаттың өзгеруі, Ауаның ластануының себептері мен салдары (денсаулыққа әсерін қоса) туралы айтады. 4. Топтық жұмыс: әр топ жағдаймен карточка алады (мысалы: "көптеген машиналар", "ормандарды кесу", "сүзгісіз зауыт"). Тапсырма-жағдайды қалай өзгерту керектігін анықтау. 5.Дене шынықтыру: "таза ауа — сау дене" тыныс алу жаттығулары.	1.Олар бейнелерді көреді, талқылайды. 2.Түсініктеме тыңдап, сұрақтар қойыңыз. 3.Топта жұмыс жасаңыз, мәселенің шешімін сызыңыз немесе жазыңыз. 4.Дене шынықтыруға қатысады.	Формативті бағалау" Ауызша бағалау", "Бағдаршам " - топтағы жұмысты бақылау, шешімдердің шағын презентациясы.	Ойын карталары, парақтар, түрлі-түсті қарындаштар
Сабақтың соңы (8-10 мин.)	1."Сенемін-сенбеймін" ойыны(мысалы: "ағаштар ауаны тазартады — сенемін/сенбеймін") 2.Бекіту: таңдау тапсырмасы - тақырып бойынша 2 сөйлем құрастыру немесе "таза	1.Мәлімдемелерге жауап беріңіз. 2.Шығармашылық тапсырманы орындайды. 3.Әсерлерімен	"Бағалау шкаласы" формативті бағалау-ойындағы жауаптарды	Бейне, презентация, жағдайлары бар карталар, қағаз, маркерлер

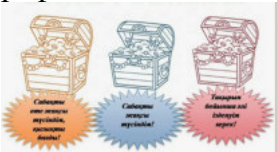
	ауа"суретін салу. 3.Қорытындылау: "Жаңа не білдіңіз?"Не таң қалдырды?» 4. Кері байланыс 5. Үй тапсырмасы: әркім таза ауаны сақтауға қалай көмектесетіні туралы бір ережені ойлап тауып, жазып алыңыз.	бөлісіңіз. 4.Тапсырманы жазып алыңыз. 5.Кері байланыс	тексеру, тапсырмаларға түсініктемелер «СМС» сабағының рефлексиясы 	
--	---	--	---	--

III бөлім		Ауа және оны қорғау		
№ 18 сабақ				
Сабақтың тақырыбы		Ауа тазалығы үшін экологиялық әдеттер		
Сабақтың мақсаттары		- Оқушыларда ауаны таза ұстауға ықпал ететін экологиялық таза күнделікті әдеттер туралы түсінік қалыптастыру - Топта қарым-қатынас және жұмыс дағдыларын дамыту.		
Күтілетін нәтиже		- Оқушылар ауаны таза ұстау үшін пайдалы әдеттерді атай алады; - Оқушылар адамның мінез-құлқының ауаға қалай әсер ететінін түсіндіре алады; - Оқушылар отбасының ауаның ластануын қалай азайтуға болатыны туралы идеяларды ұсынады.		
Сабақ кезеңі	Мұғалімнің қызметі	Оқушының қызметі	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басталуы (5-7 мин.)	1.Сәлемдесу. 2.Сұрақтар: "ауа дегеніміз не? Ол не үшін қажет?» 3."Таза лас" ойыны (мұғалім жағдайлардың суреттерін көрсетеді: зауыт, велосипедші, ағаш және т.б.). 4. Миға шабуыл: "Адамдар ауаны қалай таза ұстай алады?»	1.Мұғалімдер құттықтайды. 2.Сұрақтарға жауап беріңіз. 3.Ойынға қатысыңыз, карточкаларды көтеріңіз/сөзбен жауап беріңіз. 4.Олар идеялар айтады.	"Өзін-өзі бағалау" "Сөйлейтін суреттер" " Ауызша мадақтау "формативті бағалау-ауызша жауаптар, ойын мен талқылаудағы белсенділік	Суреттер, карталар, тақта
Сабақтың ортасы (20-25 мин.)	1."Пайдалы экологиялық әдеттер" презентациясын көрсетеді (мысалы:		"Смайликтер" 	

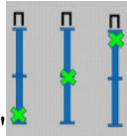
	көлікпен аз жүру, ағаш отырғызу, бөлмені желдету). 2. Талқылайды: "Үйде қандай әдеттер бар?"» 3.Сыныпты топтарға бөледі, мысалдары бар карталарды таратады (Қоқысты сұрыптау, сапардың орнына серуендеу, жарықты өшіру және т.б.). 4. Тапсырма: "біздің отбасымыз ауаны таза ұстайды"плакатын ойлап тауып, рәсімдеу. 5.Дене шынықтыру: "Таза ауа – сау мен" тыныс алу гимнастикасы.	1.Түсініктеме тыңдап, мысалдармен бөлісіңіз. 2.Плакатта топтарда жұмыс жасаңыз, талқылаңыз, сурет салыңыз, қысқа әңгіме дайындаңыз. 3.Дене шынықтыруға қатысады.	"Жұлдыз" "Геометриялық фигуралар" "формативті бағалау - топтағы белсенділікті бағалау, ауызша жауаптар, жұмыстың тұсаукесері.	Тұсаукесер, карталар, қағаз, киізден жасалған қаламдар, тақта
Сабақтың соңы (8-10 мин.)	1. "Пайдалы-пайдалы емес" ойыны (мұғалім әрекетті атайды, оқушылар жасыл/қызыл картаны көрсетеді). 2.Шығармашылық тапсырма: таза ауа үшін бір ережені ойлап тауып, оған белгішені салыңыз. 3.Қорытындылай келе: "сіз не білдіңіз?", "Сіз үйде не істеп жатырсыз?"» 4.Кері байланыс 5. Үй тапсырмасы: ата-анаңызбен ауаны сақтауға көмектесетін 3 әдеттің тізімін жасаңыз.	1.Ойынға қатысады. 2.Шығармашылық тапсырманы орындайды. 3.Қорытындылармен бөлісіңіз. 4.Үй тапсырмасын жазыңыз. 5.Кері байланыс	"Сигналдық карталар" "Бас бармақ" "Еркін микрофон" формативті бағалау - шығармашылық жұмысты бағалау, сұрақтарға жауаптар, талқылаудағы белсенділік. «Алақан» сабағының рефлексиясы	Карточкалар, парақтар, қарындаштар

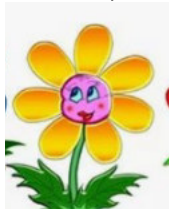
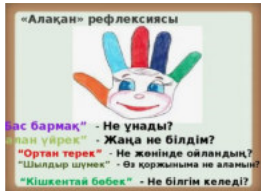
				
--	--	--	--	--

IV бөлім		Жер және оның ресурстары		
№ 19 сабақ				
Сабақтың тақырыбы		Бізге Жер не үшін керек?		
Сабақтың мақсаттары		- Оқушыларды жердің адам, жануарлар мен өсімдіктер өміріндегі рөлімен таныстыру. - Жердің азық-түлік және табиғи ресурстар көзі ретіндегі маңыздылығын атап өту. - Топтарда жұмыс істеу және білімді практикада қолдану қабілетін дамыту.		
Күтілетін нәтиже		- Оқушылар жердің адамдардың, жануарлардың және өсімдіктердің өміріндегі рөлін түсіндіре алады. - Оқушылар жердің азық-түлік және табиғи ресурстар көзі ретіндегі маңыздылығын түсінеді. - Оқушылар алған білімдерін ойындар мен тапсырмалар арқылы қолдана алады.		
Сабақ кезеңі	Мұғалімнің қызметі	Оқушының қызметі	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басталуы (5-7 мин.)	1.Сабаққа сәлемдесу және көңіл-күй. 2. Миға шабуыл: "Бізге Жер не үшін керек?" 3.Сұрақтар: "жер бізге не береді?" 4. "Қауымдастықтар" ойыны: балалар жердің немен байланысты екенін атайды.	1.Мұғалімдер құттықтайды. 2.Сұрақтарға жауап беріңіз. 3.Ойынға және миға шабуыл жасауға қатысады.	"Ауызша бағалау", "Жүрек" фор мативті бағалау - ми шабуылындағы белсенділікті бағалау, жауаптардың дұрыстығы.	Табиғат суреттері бар суреттер, ойынға арналған доп.
Сабақтың ортасы (20-25 мин.)	1.Жаңа материалмен таныстыру: "Жер – Барлығына арналған үй"презентациясы. (Өсімдіктердің, жануарлардың және адамдардың өміріндегі жердің рөлі, жер тамақ пен ресурстардың көзі ретінде). 2.Талқылау: "жер	1.Презентацияны тыңдаңыз, сұрақтар қойыңыз.	"Геометриялық фигура"	Презентация,

	жануарларға, өсімдіктерге және адамдарға не береді?» 3.Топтық жұмыс: "Бізге Жер не үшін керек?"(тамақ, ресурстар, экожүйе). 4. Сабақ тақырыбы бойынша физикалық минут:" жер арқылы саяхат " (өсімдіктердің, жануарлардың, адамдардың әрекеттерін имитациялайтын қозғалыстар).	2.Топтарда жұмыс жасаңыз, талқылаңыз және постер жасаңыз. 3.Дене шынықтыруға қатысады.	 , "Өзара бағалау" Формативті бағалау-талқылауға қатысуды бағалау, топтарда жұмыс істеу	тапсырма карталары, ватман, киізден жасалған қаламдар.
Сабақтың соңы (8-10 мин.)	1. Ойын " Жер не береді?"(мұғалім объектіні атайды, балалар жауап беруі керек, ол жерге пайдалы). 2.Қорытындылау: "Бізге Жер не үшін керек?"» 3.Кері байланыс 5. Үй тапсырмасы: "Жер – біздің үй"суретін салыңыз.	1.Ойынға қатысады, сұрақтарға жауап береді. 2. Кері байланыс жасаңыз 3.Үй тапсырмасын жазыңыз.	"Күлегештер" , "Лайк - дизлайк" , "Қол шапалақтау" формативті бағалау - ойынға қатысуды бағалау, жауаптардың дұрыстығы, талқылаудағы белсенділік. «Білім сандығы» сабағының рефлексиясы 	Ойын карталары, маркерлер, тақта.

IV бөлім	Жер және оның ресурстары
№ 20 сабақ	
Сабақтың	Топырақ және оның маңызы

тақырыбы				
Сабақтың мақсаттары		- Оқушыларды топырақ ұғымымен және оның өсімдіктер мен адамдардың өмірі үшін маңыздылығымен таныстыру. - Топырақтың өсімдіктермен қалай әрекеттесетінін көрсетіңіз. - Топтарда жұмыс істеу және алған білімдерін практикада қолдану қабілетін дамыту.		
Күтілетін нәтиже		- Оқушылар топырақтың не екенін және оның өмір үшін не үшін маңызды екенін түсіндіре алады. - Оқушылар өсімдіктердің топыраққа қалай тәуелді екенін түсінеді. - Оқушылар білімді ойындар мен тапсырмалар арқылы қолдана алады.		
Сабақ кезеңі	Мұғалімнің қызметі	Оқушының қызметі	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басталуы (5-7 мин.)	1.Сабаққа сәлемдесу және көңіл-күй. 2.Миға шабуыл: "Топырақ дегеніміз не?" 3.Сұрақтар: "біз топырақты қалай қолданамыз?" 4."Ассоциациялар" ойыны: балалар кезек-кезек топырақтың (жер, өсімдіктер, су) немен байланысты екенін атайды.	1.Мұғалімдер құттықтайды. 2.Сұрақтарға жауап беру, біліммен бөлісу. 3.Олар ойын ойнайды, қауымдастықтар деп аталады.	"Жұлдыз" "Ауызша мадақтау" , формативті бағалау-ми шабуылындағы белсенділікті бағалау, жауаптардың дұрыстығы	Топырақ, өсімдіктер мен жануарлардың суреттері бар суреттер.
Сабақтың ортасы (20-25 мин.)	1.Жаңа материалмен таныстыру: "Топырақ дегеніміз не?" (Өсімдіктер мен жануарлар өміріндегі топырақтың рөлі). 2.Талқылау: "Өсімдіктер топырақта қалай өседі?" 3.Топтық жұмыс: топырақ пен өсімдіктердің өзара әрекеттесу схемасын құру. 4. Физикалық минут: "Өсімдік қалай өседі?"(Балалар өсімдіктің жерден өсуіне еліктейді).	1.Презентацияны тыңдаңыз, сұрақтар қойыңыз. 2.Топтарда жұмыс жасаңыз, ватманда схемалар жасаңыз. 3.Өсімдіктердің өсуін бейнелейтін физикалық минутқа қатысыңыз.	"Сөйлейтін суреттер", "Өзін-өзі бағалау" формативті бағалау-топтардағы жұмысты бағалау, талқылауға қатысу	Тұсаукесер, ватман, киізден жасалған қаламдар, өсімдік суреттері бар карталар.
Сабақтың соңы (8-10)			"Өзара бағалау", "Лайк-дизлайк"	

мин.)	1.Ойын " Топырақ не береді?"(Мұғалім объектіні атайды, балалар бұл заттың топыраққа қалай тәуелді екеніне жауап беруі керек). 2.Қорытындылау: "неліктен топырақ Өмір үшін маңызды?» 3.Кері байланыс 4.Үй тапсырмасы: өсімдіктің топырақта қалай өсетінін сызып, өсімдік бөліктеріне қол қойыңыз.	1.Ойын ойнаңыз, сұрақтарға жауап беріңіз. 2.Кері байланыс жасаңыз 3.Үй тапсырмасын жазыңыз.	 "Гүл" формативті бағалау - ойынға қатысуды бағалау, жауаптардың дұрыстығы, талқылаудағы белсенділік. «Алақан» сабағының рефлексиясы 	Ойын карталары, тақта, маркерлер.
-------	--	--	--	-----------------------------------

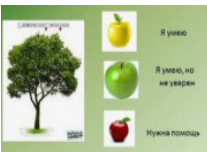
IV бөлім	Жер және оның ресурстары			
№ 21 сабақ				
Сабақтың тақырыбы	Жердің ластануы			
Сабақтың мақсаттары	- Оқушыларды жердің ластану проблемасымен және оның экожүйелер үшін салдарымен таныстыру. - Топырақтың ластануының әртүрлі түрлерін көрсетіңіз: қалдықтар, химиялық заттар, пластик. - Топтарда жұмыс істеу және алған білімдерін практикада қолдану қабілетін дамыту.			
Күтілетін нәтиже	- Оқушылар жердің ластануының не екенін түсіндіріп, оның түрлерін атай алады. - Оқушылар ластанған жердің өсімдіктерге, жануарларға және адамдарға әсерін түсінеді. - Оқушылар жерді ластанудан қорғау жолдарын ұсына алады.			
Сабақ кезеңі	Мұғалімнің қызметі	Оқушының қызметі	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басталуы (5-7 мин.)	1.Сабаққа сәлемдесу және көңіл-күй. 2.Миға шабуыл: "Жердің ластануы туралы не білеміз?» 3.Сұрақтар: "Жер бетінде қандай	1.Мұғалімдер құттықтайды. 2.Сұрақтарға жауап беріңіз.	"Сигналдық карталарды" формативті бағалау-ми	Ластанған жерлердің

	ластану болуы мүмкін?» 4.Ойын " Бұл не?"(мұғалім суретті көрсетеді, балалар ластанудың қандай түрін бейнелейтінін болжауы керек).	3.Ластану түрлерін атай отырып, ойынға қатысыңыз.	шабуылындағы белсенділікті бағалау, жауаптардың дұрыстығы.	суреттері, ойынға арналған доп.
Сабақтың ортасы (20-25 мин.)	1.Жаңа материалмен таныстыру: "Жердің ластануы және оның салдары"презентациясы. (Ластану түрлері түсіндірілді: қалдықтар, химиялық заттар, пластик. Ластану өсімдіктерге, жануарларға және адамдарға қалай әсер етеді). 2.Талқылау: "егер жер қоқыстардан тазартылмаса не болады?" 3.Топтық жұмыс: "Жерді ластанудан қалай қорғауға болады"плакатын жасау. 4.Дене шынықтыру: "Таза жер" (мұғалім балаларға қоқыстарды тазартуға, табиғатты қорғауға еліктейтін қимылдар жасауды ұсынады).	1.Презентацияны тыңдаңыз, сұрақтар қойыңыз. 2.Топтарда жұмыс істейді, жерді қорғау бойынша ұсыныстары бар плакат жасайды. 3.Қозғалыстарды орындау арқылы физикалық минутқа қатысыңыз.	"Қол шапалақтау" "Смайлик" формативті бағалау-талқылауға қатысуды бағалау, топтарда жұмыс істеу	Тұсаукесер, ватман, киізден жасалған қаламдар, ластану түрлері бар карточкалар.
Сабақтың соңы (8-10 мин.)	1.Ойын " Ластану туралы не білеміз?"(мұғалім ластану түрін атайды, балалар оның салдарын айтуы керек). 2.Қорытындылау: "Жерді ластанудан	1.Ойын ойнаңыз, сұрақтарға жауап беріңіз. 2.Кері байланыс жасаңыз	"Жүрек" "Еркін микрофон" "ауызша мадақтау" формативті бағалау	Ойын карталары,

	қорғау неге маңызды?» 3.Сабақтың рефлексиясын өткізуді ұсынады 4.Үй тапсырмасы: табиғатты қоқыстардан қалай тазартуға болатындығы туралы сурет салу.	3.Үй тапсырмасын жазыңыз.	- ойынға қатысуды бағалау, жауаптардың дұрыстығы, талқылаудағы белсенділік. «Білім қоржыны» сабағының рефлексиясы	тақта, маркерлер.
--	---	----------------------------------	---	--------------------------

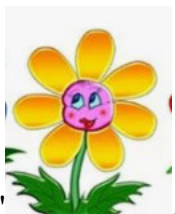

IV бөлім		Жер және оның ресурстары		
№ 22 сабақ				
Сабақтың тақырыбы		Жердің ластануы		
Сабақтың мақсаттары		- Оқушыларды топырақты ластанудан қорғау шараларымен таныстыру. - Табиғатқа жауапкершілікпен қарауға тәрбиелеу және экологиялық әдеттерді қалыптастыру. - Топта жұмыс істеу дағдыларын және білімді практикада қолдану қабілетін дамыту.		
Күтілетін нәтиже		- Оқушылар топырақты ластанудан қорғау жолдарын атай алады. - Оқушылар адамның қандай әрекеттері топыраққа зиян тигізетінін және оны сақтауға көмектесетінін түсінеді. - Оқушылар білімді күнделікті өмірде қолдана алады.		
Сабақ кезеңі	Мұғалімнің қызметі	Оқушының қызметі	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басталуы (5-7 мин.)	1.Сәлемдесу, позитивті көзқарас қалыптастыру. 2.Миға шабуыл: "неге топырақты қорғау керек?" 3.Сұрақтар: "топырақты кім ластайды және бұл қалай болады?" 4. "Пайдалы-зиянды" ойыны: мұғалім әрекетті атайды, ал балалар оның топыраққа пайдалы екенін шешеді.	1.Мұғалімдер құттықтайды. 2.Сұрақтарға жауап береді, талқылауға қатысады. 3."Пайдалы" / "зиянды"тақтайшаларын көтеру арқылы ойнаңыз.	"Ауызша мадақтау", "Смайлик", "Гүл" формативті бағалау-белсенділікті, жауаптардың дұрыстығын бағалау, ойынға қатысу	Әрекеттері бар суреттер (зиянды және пайдалы), тақтайшала, Тақта

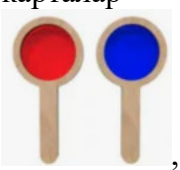
Сабақтың ортасы (20-25 мин.)	1."Жерді қалай таза ұстау керек" презентациясы (топырақты қорғау шаралары: қоқыстарды сұрыптау, қайта өңдеу, химиялық заттарды тастамау, өсімдіктерді отырғызу). 2.Экологиялық әдеттерді талқылау: "жерге көмектесу үшін күн сайын не істей аламыз?» 3.Топтық жұмыс: "Менің экологиялық әдеттерім"постерін жасаңыз. 4.Дене шынықтыру: "Тазалық" - қоқыстарды жинауға, ағаш отырғызуға, суаруға еліктеу.	1.Тыңдаңыз, сұрақтар қойыңыз. 2.Топта идеялармен бөлісіңіз, талқылаңыз, плакаттар жасаңыз. 3.Қозғалыстармен дене шынықтыруға қатысады.	"Карусель" "Жұлдыз" формативті бағалау-топтағы жұмысты, идеялардың өзіндік ерекшелігін бағалау	Презентация, ватман, киізден жасалған қаламдар, бейнелер, іс-қимыл карталары, доп, заттар
Сабақтың соңы (8-10 мин.)	1."Жерге көмектес" ойыны: жағдайды сипаттау үшін балалар дұрыс экологиялық мінез-құлықты тандайды. 2..Қорытындылау: "Біз не білдік?"Біз басқаша не істейміз?» 3. Үй тапсырмасы: "мен топырақты қалай сақтаймын" жадынамасын жасап, келесі сабаққа әкеліңіз. 4.Кері байланыс	1. Олар ойнайды, сұрақтарға жауап береді, қорытындыларды талқылайды. 2.Үй тапсырмасын жазыңыз. 3.Кері байланыс	Формативті бағалау "Сигналдық карталар" "Алма" "Ұнату" ойынға қатысуды бағалау, өзіндік қорытындылар, талқылаудағы белсенділік. «СМС» сабағының рефлексиясы	Жағдайлары бар карточкалар, маркерлер, тақта.

			 «СМС» әдісі Осы әдіс арқылы оқушылар мен ұстаздар арасында байланыс орнатылады. Мен сабақтарым арқылы оқушыларды таныстырамын. Танымал болуым мен өз сабағымды көрсетемін.	
--	--	--	---	--

IV бөлім		Жер және оның ресурстары		
№ 23 сабақ				
Сабақтың тақырыбы		Пластмасса және оның жерге әсері		
Сабақтың мақсаттары		- Оқушыларды жердің пластикпен ластану проблемасымен таныстыру. - Пластикалық қалдықтардың табиғатқа зиянын көрсетіңіз және оларды пайдалануды азайту жолдарын ұсыныңыз. - Экологиялық жауапты әдеттерді қалыптастыру.		
Күтілетін нәтиже		- Оқушылар пластиктің жер мен тіршілік иелеріне неліктен қауіпті екенін түсіндіре алады. - Күнделікті өмірде пластикті пайдалануды азайту жолдарын атай алады. - Табиғатқа ұқыпты қарауда бастама көтереді.		
Сабақ кезеңі	Мұғалімнің қызметі	Оқушының қызметі	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басталуы (5-7 мин.)	1.Сәлемдесу, тақырыпқа көңіл-күй. 2.Миға шабуыл: "біз күн сайын пластикті қай жерде кездестіреміз?" 3.Сұрақтар: "Біз оны тастаған кезде пластикке не болады?" 4."Затты тап" ойыны: затты көрсету-оқушылар оның пластиктен жасалғанын немесе жоқтығын анықтайды.	1.Сәлемдесу, ми шабуылына қатысу. 2.Мысалдармен бөлісіңіз, сұрақтарға жауап беріңіз. 3."Иә"/"жоқ"тақт айшаларын көтеру арқылы ойнаңыз.	"Қол шапалақтау" "Жүрек" форм ативті бағалау-белсенділікті бағалау, ойынға қатысу	Заттары бар карточкалар (пластик/пластик емес), доп, тақта.
Сабақтың ортасы (20-25 мин.)	1.Презентацияны көрсету және талқылау: "неліктен пластик қауіпті?" (Қанша уақыт ыдырайды, табиғаттың ластануы, жануарларға зиян). 2.Талқылау:	1.Тыңдаңыз, сұрақтар қойыңыз. 2.Идеялармен бөлісіңіз, талқылаңыз,	"Бағалау шкаласы" "Сигналдық карточкалар"	Презентация, карталар, ватман, киізден

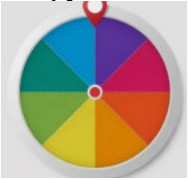
	"Пластикті пайдалануды қалай азайтуға болады?» 3.Топтық жұмыс: "планетаға қалай көмектесе аламыз?» 4.Физминутка:" қалдықтарды сұрыптау "(командаларға арналған қозғалыстар:" пластик", " қағаз", "шыны").	топта плакаттар жасаңыз. 3.Дене шынықтыруға қатысады, қимылдарды орындайды.	 "Смайлик" форм ативті бағалау-талқылауға қатысу, идеялардың өзіндік ерекшелігі, жұмыстағы белсенділік	жасалған қаламдар, бейнелер, ойынға арналған тақтайшалар.
Сабақтың соңы (8-10 мин.)	1. "Пластик-жау ма, әлде дос па?"(мұғалім тақырыпты атайды - балалар оны қауіпсіз аналогпен ауыстыруға болатындығын шешеді). 2.Қорытындылау: "Біз пластик туралы не білдік?» 3.Кері байланыс жүргізуді ұсынады 4. Үй тапсырмасы: үйде пластикті пайдалануды азайтудың 3 әдісін ойлап табыңыз.	1.Олар ойнайды, пайымдайды, қорытынды жасайды. 2.Кері байланыс жасаңыз 3.Үй тапсырмасын жазыңыз.	 Гүл" "Ауызша мадақтау" формативті бағалау - ойынға қатысуды бағалау, жауаптардың дұрыстығы, қорытынды қорытындылар. «ТИР» сабағының рефлексиясы 	Суреттері бар карточкалар, тақта, маркерлер

IV бөлім	Жер және оның ресурстары
№ 24 сабақ	
Сабақтың тақырыбы	Жаңартылатын және жаңартылмайтын ресурстар
Сабақтың мақсаттары	- Оқушыларды жаңартылатын және жаңартылмайтын ресурстар ұғымымен таныстыру. - Табиғи ресурстардың түрлерін ажырата білуге және оларды ұқыпты пайдаланудың маңыздылығын түсінуге үйрету.

	Топтық жұмыс және ойын арқылы танымдық және коммуникативті дағдыларды дамыту.			
Күтілетін нәтиже	- Оқушылар жаңартылатын және жаңартылмайтын ресурстар арасындағы айырмашылықты түсіндіре алады. - Мысалдар мен оларды қалай сақтау керектігін атаңыз. - Экологиялық жауапты мінез-құлықта бастама көтереді.			
Сабақ кезеңі	Мұғалімнің қызметі	Оқушының қызметі	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басталуы (5-7 мин.)	1.Сәлемдесу және тақырыпқа қызығушылық тудыру. 2.Миға шабуыл: "табиғат бізге не береді?» 3.Сұрақтар: "барлық табиғи байлықты шексіз пайдалануға бола ма?» 4."Тірі/жансыз ресурс" ойыны (егер бұл табиғи ресурс болса, балалар шапалақтайды).	1.Мұғалімдер құттықтайды. 2.Сұрақтарға жауап беріңіз. 3.Ойынға қатысыңыз, шапалақтаңыз немесе үндемеңіз.	"Бас бармақ" "Сигналдық карталар" "Жұлдыз" формативті бағалау - талқылаудағы белсенділікті бағалау, жауаптардың дұрыстығы, ойынға қатысу.	Ресурстардың суреттері бар карталар, тақта, доп.
Сабақтың ортасы (20-25 мин.)	1."Жаңартылатын және жаңартылмайтын ресурстар" презентациясы. Мысалдармен түсіндіру. 2.Талқылау: "егер олар аяқталса не болады?» 3.Топтық жұмыс: карточкаларды 2 бағанға сұрыптау (жаңартылатын / жаңартылмайтын) және "ресурстарды қалай сақтау керек"шағын плакаттар жасау.	1. Тыңдаңыз және сұрақтар қойыңыз. 2.Топтарда жұмыс істейді, талқылайды, карточкаларды таратады, плакат ресімдейді. 3.Мұғалімнің артынан қозғалыстар қайталанады.	"Ауызша мадақтау", "Өзара бағалау" формативті бағалау-талқылауға қатысу, топта жұмыс істеу	Тұсаукесер, ресурстары бар карточкалар, ватман, киізден жасалған қаламдар, тақтайшалар.

	4."Табиғат күші" физикалық минуты: қозғалыстар-күн, жел, су, жер.			
Сабақтың соңы (8-10 мин.)	1. "Ресурсты тап" ойыны (мұғалім объектіні атайды — балалар ресурстың түрін анықтайды). 2.Төменгі жол: "біз не білдік?"Ресурстарды сақтау неге маңызды?» 3.Рефлексия жүргізуді ұсынады 4.Үй тапсырмасы: бір жаңартылатын және бір жаңартылмайтын ресурсты салыңыз, қол қойыңыз.	1.Ойынға қатысыңыз, таңдауды түсіндіріңіз. 2.Қорытынды жасаңыз. 3.Рефлексия жасаңыз 4.Тапсырманы жазыңыз немесе есте сақтаңыз	"Геометриялық фигураларды" , "Сөйлейтін суреттерді" формативті бағалау-жауаптардың дұрыстығы, қорытындылар туралы хабардар болу, белсенділік «Білім шыңы» сабағының рефлексиясы	Объектілері бар карточкалар, тақта, маркерлер.

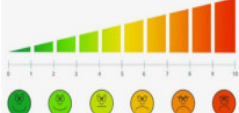
V бөлім		Жануарлар мен өсімдіктер		
№ 25 сабақ				
Сабақтың тақырыбы		Өсімдіктер экожүйенің бөлігі ретінде		
Сабақтың мақсаттары		- Оқушыларды экожүйедегі өсімдіктердің рөлімен таныстыру. - Өсімдіктер, жануарлар мен адамдар арасындағы байланысты көрсету. - Командада жұмыс істеу және білімді практикада қолдану қабілетін дамыту.		
Күтілетін нәтиже		- Оқушылар табиғатта өсімдіктердің не үшін қажет екенін түсіндіре алады. - Өсімдіктер мен басқа тірі организмдер арасындағы байланысты түсінеді. - Табиғатқа және оның компоненттеріне ұқыпты қарауды үйреніңіз.		
Сабақ кезеңі	Мұғалімнің қызметі	Оқушының қызметі	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басталуы (5-7 мин.)	1.Сәлемдесу және эмоционалды көңіл-күй. 2.Миға шабуыл: "Өсімдіктер бізге не"	1.Мұғалімдер құттықтайды. 2.Сұрақтарға	Формативті бағалау "Смайлик" , "Гүл»	Презентация, бейне, ватман, киізден

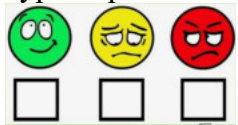
	береді?» 3.Сұрақтар: "сіз қандай өсімдіктерді білесіз?» 4."Тізбек бойынша атаңыз" ойыны-балалар өсімдіктерді шеңбер бойымен атайды.	жауап беру, пайымдау. 3.Өсімдіктерді атай отырып, ойын ойнаңыз.	 «Ауызша мадақтау" - белсенділік, жауаптардың толықтығы, ойынға қатысу	жасалған қаламдар, қозғалыс карталары.
Сабақтың ортасы (20-25 мин.)	1.Жаңа материалдың тұсаукесері және түсіндірмесі: "Өсімдіктер табиғатта және адамдар үшін". 2.Өсімдіктер мен жануарлардың өзара байланысы туралы бейнефрагментті көрсету. 3.Сұрақтар: "өсімдіктер болмаса не болады?» 4. Топтық жұмыс: "Өсімдіктер + жануарлар = экожүйе"схемасын құру. 5.Физикалық минут: өсімдіктердің қозғалысы (мысалы, өсу, көлбеу, "фотосинтез").	1.Тыңдаңыз, сұрақтар қойыңыз. 2.Топтарда жұмыс жасаңыз, сурет салыңыз, байланыстарды түсіндіріңіз. 3.Қозғалыстармен дене шынықтыруға қатысады.	"Өзін-өзі бағалау", "Карусель" формативті бағалау-талқылауға қатысу, топтық жұмыстың өзіндік ерекшелігі	Өсімдік суреттері, сұрақ карталары.
Сабақтың соңы (8-10 мин.)	1. Ойын " Кіммен байланысты?"(мұғалім өсімдікті атайды-оқушылар қандай жануардың онымен байланысты екенін және неге екенін айтады). 2.Қорытындылау: "Сіз не білдіңіз?", "Өсімдіктерді қорғау неге маңызды?»	1. Ойында жауап беріңіз. 2.Қорытынды жасаңыз, тапсырманы жазыңыз/есте сақтаңыз. 3. Кері байланыс жасаңыз	"Сигналдық карталарды" , "Бас бармақты" формативті бағалау - жауаптардың дәлдігі, ойын мен	Өсімдіктер мен жануарлар карталары, тақта, маркерлер.

	3.Кері байланыс жүргізуді ұсынады 4.Үй тапсырмасы: өсімдікті сызыңыз және оны табиғатта кім қолданатынын жазыңыз.		талқылауға қатысу, өзіндік тұжырымдар. «Бағдаршам» сабағының рефлексиясы 	
--	--	--	--	--

V бөлім		Жануарлар мен өсімдіктер		
№ 26 сабақ				
Сабақтың тақырыбы		Өсімдіктерді қорғау		
Сабақтың мақсаттары		- Оқушыларды экожүйедегі өсімдіктердің рөлімен таныстыру. - Өсімдіктер, жануарлар мен адамдар арасындағы байланысты көрсету. - Командада жұмыс істеу және білімді практикада қолдану қабілетін дамыту.		
Күтілетін нәтиже		- Оқушылар табиғатта өсімдіктердің не үшін қажет екенін түсіндіре алады. - Өсімдіктер мен басқа тірі организмдер арасындағы байланысты түсінеді. - Табиғатқа және оның компоненттеріне ұқыпты қарауды үйреніңіз.		
Сабақ кезеңі	Мұғалімнің қызметі	Оқушының қызметі	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басталуы (5-7 мин.)	1.Сәлемдесу, көңіл-күй құру. 2.Сұрақтар: "Өсімдіктер не үшін қажет?", "Егер олар жоғалып кетсе не болады?" 3.Миға шабуыл: "өсімдіктерге не қауіп төндіруі мүмкін?" 4.Сипаттама бойынша "өсімдікті тап" ойыны.	1.Сұрақтарға жауап беріңіз. 2. Ми шабуылына қатысады. 3.Олар ойнайды, өсімдікті сипаттамаға сәйкес болжайды.	"Смайлик" , "Алма" «Ауызша мадақтау» "формативті бағалау - талқылауға қатысу, жауаптардың толықтығы мен дәлдігі, белсенділік.	Өсімдік сипаттамалары бар карталар, тақта.
Сабақтың ортасы (20-25 мин.)	1.Презентация: "Неліктен өсімдіктер жоғалады?"(орманда			

	рды кесу, ластану, сирек Гүлдерді жинау). 2.Қызыл кітап туралы әңгіме. 3.Талқылау: "өсімдіктерге қалай көмектесуге болады?» 4.Топтық жұмыс:"Өсімдіктерді сақтауға көмектесетін белгіні немесе ережені ойлап тауып, сызыңыз". 5.Физикалық минут:" Өсімдік қалай өседі " (өсу, жаңбыр, күн, жел).	1.Тыңдаңыз, сұрақтар қойыңыз. 2.Олар топта жұмыс істейді, сурет салады, ережелер ойлап табады. 3.Тақырып бойынша қозғалыстар жасаңыз.	"Бағдаршам" , "Өзін - өзі бағалау" формативті бағалау-топтық жұмыстағы шығармашылық, талқылауға қатысу.	Тұсаукесер , Қызыл кітаптың көшірмесі/ иллюстрациялары, ватман, киізден жасалған қаламдар, қозғалыс карталары.
Сабақтың соңы (8-10 мин.)	1."Табиғатты құтқарушы" ойыны: мұғалім жағдайды атайды, балалар дұрыс әрекетті таңдайды. 2.Қорытынды: "өсімдіктерді қорғау неге маңызды?" 3.Кері байланыс жасауды ұсынады 4. Үй тапсырмасы: сирек кездесетін өсімдікті сызып, оны қалай қорғауға болатынын біліңіз.	1.Ойынға қатысыңыз, қорытынды жасаңыз. 2. Кері байланыс жасаңыз тапсырманы жазыңыз/есте сақтаңыз.	"Жұлдыз" , "Смайлик" , "Жүрек" формативті бағалау- жауаптардың дұрыстығы, қорытындылардың хабардарлығы, ойындағы белсенділік «Сөйлемді аяқтаңыз» сабағының рефлексиясы 	Жағдайлар ы бар карточкалар, тақта, маркерлер.

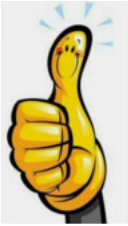
V бөлім		Жер және оның ресурстары		
№ 27 сабақ				
Сабақтың тақырыбы		Экожүйелердегі жануарлар		
Сабақтың мақсаттары		- Оқушыларды табиғаттағы және экожүйелердегі жануарлардың рөлімен таныстыру. - Құрып кету қаупі төнген жануарлар туралы айту. - Командада жұмыс істеу дағдыларын дамыту, экологиялық жауапты мінез-құлықты қалыптастыру.		
Күтілетін нәтиже		- Оқушылар табиғаттағы жануарлардың рөлін түсіндіре алады. - Жануарлардың мысалдарын және олардың экожүйелердегі маңыздылығын атай алады. - Жануарларды қорғау не үшін қажет екенін түсінеді.		
Сабақ кезеңі	Мұғалімнің қызметі	Оқушының қызметі	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басталуы (5-7 мин.)	1. Сәлемдесу, көңіл-күй. 2. Сұрақтар: "Сіз қандай жануарларды білесіз?", "Олар қайда тұрады?" 3. Миға шабуыл: "егер жануарлар жоқ болса, не болар еді?" 4. Ойын "кіммен байланысты?" - жануарларды өсімдіктермен және қоршаған ортамен байланыстырыңыз.	1. Мұғалімдер құттықтайды. 2. Сұрақтарға жауап беріңіз. 3. Ойынға қатысыңыз, болжам жасаңыз.	"Қол шапалақтау", "Өзін - өзі бағалау", "Бас бармақ" формативті бағалау-талқылаудағы белсенділік, жауаптардың қисындылығы, ойынға қатысу	Жануарлар, өсімдіктер, тіршілік ету ортасы бейнеленген карталар.
Сабақтың ортасы (20-25 мин.)	1. Презентация: "табиғаттағы жануарлардың рөлі" (тозаңдану, тұқымның таралуы, қоректік тізбектер). 2. Қызыл кітап туралы әңгіме, жойылып бара жатқан жануарлардың мысалдары. 3. Сұрақтар: "Негізден Жануарлар жоғалады?" 4. Топтардағы жұмыс: "экожүйені жина" - жануарды тандап, онымен	1. Әңгіме тыңдап, сұрақтар қойыңыз. 2. Топта жұмыс жасаңыз, шағын жоба жасаңыз. 3. Олар физикалық минутқа қатысады, жануарлар сияқты қозғалады.	"Өзара бағалау", "Бағалау шкаласы" "Бас бармақ" формативті бағалау - талқылауға қатысу, топтағы	Презентация, Қызыл кітап (беттердің көшірмелері), ватман, киізден жасалған қаламдар, аудио файл.

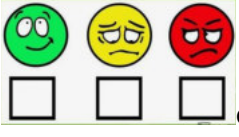
	байланысты нәрсені салу. 5. Физикалық минут." жануар сияқты қозғалу " - жануарлардың дыбыстық дауысы астында.		өзара іс-қимыл, шығармашылық тәсіл.	
Сабақтың соңы (8-10 мин.)	1."Сипаттама бойынша тап" ойыны (мұғалім оқиды, балалар жануарды болжайды). 2. Қорытындылау: "Сіз не білдіңіз?", "Неге жануарларды қорғау керек?" 3. Кері байланыс жүргізуді ұсынады 4. Үй тапсырмасы: Қызыл кітаптан жануардың суретін салу және оны қалай сақтау керектігін анықтау.	1.Ойынға қатысыңыз, қорытынды жасаңыз. 2. Кері байланыс жасаңыз 3.Үй тапсырмасын жазыңыз немесе есте сақтаңыз.	 "Гүл" , "Сөйлейтін суреттер" формативті бағалау - жауаптардың дұрыстығы, қорытындылар мен рефлексиядағы белсенділік. «Жұлдыздар шеруі» сабағының рефлексиясы 	Сипаттамасы бар карточкалар, тақта, маркерлер.

V бөлім	Жануарлар мен өсімдіктер			
№ 28 сабақ				
Сабақтың тақырыбы	Жануарларды қорғау			
Сабақтың мақсаттары	- Оқушыларды жануарлардың жойылу себептерімен таныстыру. - Балаларды жануарлар әлемін сақтаудың маңыздылығын түсінуге үйрету. - Эмпатияны, топта жұмыс істеу және өз идеяларын білдіру қабілетін дамыту.			
Күтілетін нәтиже	- Оқушылар жануарлардың жойылу себептерін атай алады. - Олар жануарларға қалай көмектесуге болатынын түсінеді. - Жануарларды неге қорғау керектігін түсіндіріп, мысалдар келтіре алады.			
Сабақ кезеңі	Мұғалімнің қызметі	Оқушының қызметі	Бағалау	Ресурстар
Сабақты	1. Сәлемдесу.		"Қол шапалақтау"	

н басталуы (5-7 мин.)	2.Сұрақтар: "Сіз қандай жануарларды білесіз?", "Қызыл кітапқа қандай жануарлар енгізілген?"» 3. Миға шабуыл: "Неліктен Жануарлар жоғалады?"» 4. "Дұрыс-бұрыс" ойыны: мұғалім мәлімдемелерді оқиды, балалар "иә"/"жоқ" деп көрсетеді (мысалы, "адамдар ешқашан жануарларға зиян тигізбейді").	1.Сұрақтарға жауап беріңіз. 2.Болжам жасаңыз. 3.Ойнаңыз, дұрыс жауаптарды анықтаңыз.	 , "Өзін - өзі бағалау", "Жұлдыз" формативті бағалау-талқылауға қатысу, жауаптардың қисындылығы, ойындағы белсенділік.	Бекіту карталары, Қызыл кітап (суреттер), тақта.
Сабақтың ортасы (20-25 мин.)	1.Презентация:"Жануарлар неге жоғалады" (браконьерлік, ластану, ормандарды кесу және т.б.). 2. Әңгіме: "Адамдар жануарларға қалай көмектеседі" (қорықтар, Қоректендіргіштер, табиғаттағы мінез-құлық ережелері). 3.Топтық жұмыс: "Жануарды құтқар" - әр топ жануардың картасын алады және оны қалай қорғауға болатынын біледі. 4. "Аңнан кейін қайталаңыз" физикалық минуты (балалар әртүрлі жануарлар сияқты қозғалады).	1. Тыңдаңыз және талқылаңыз. 2.Топтарда жұмыс жасаңыз: олар ойлап табады, сурет салады, өз идеяларын ұсынады. 3.Дене шынықтыруға қатысады.	"Ауызша мадақтау", "Жүрек" , "Қол шапалақтау" фо рмативті бағалау - пайымдаудың дәлдігі, ынтымақтастық, шығармашылық.	Презентация, Жануарлар карталары, ватман, киізден жасалған қаламдар, аудио / музыка.
Сабақтың соңы (8-10 мин.)	1.Ойын "кімге көмек керек?"-мұғалім жағдайларды атайды, балалар адамның араласуы	1. Ойынға қатысыңыз, қорытынды жасаңыз.	"Еркін микрофон" , "Бас	Жағдайлар бар карточкалар

	қажет пе екенін анықтайды. 2.Қорытындылау: "Біз не үйрендік?" 3. Үй тапсырмасы: жануарларды қорғау туралы белгі (постер) ойлап табыңыз.	2. Кері байланыс жасаңыз Тапсырманы есте сақтаңыз/жазыңыз.	бармақ" формативті бағалау - белсенділік, пікірді негіздеу, саналы қорытындылар.	р, маркерлер, тақта.
--	---	---	---	----------------------

V бөлім		Жануарлар мен өсімдіктер		
№ 29 сабақ				
Сабақтың тақырыбы		Табиғаттағы адамның экологиялық ізі		
Сабақтың мақсаттары		- Оқушыларды "экологиялық із" ұғымымен таныстыру. - Адам әрекетінің табиғатқа, өсімдіктерге және жануарларға әсерін көрсету. - Экологиялық ойлауды, қоршаған әлем үшін жауапкершілік сезімін дамыту.		
Күтілетін нәтиже		- Оқушылар экологиялық іздің не екенін біледі. - Адамның табиғатқа теріс әсерінің мысалдарын келтіре алады. - Қоршаған ортаға зиянды азайту үшін қарапайым әрекеттерді ұсыныңыз.		
Сабақ кезеңі	Мұғалімнің қызметі	Оқушының қызметі	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басталуы (5-7 мин.)	1.Сәлемдесу. 2.Сұрақтар: "Адамдар табиғатқа қалай әсер етеді?", "Жануарлар мен өсімдіктерге зиян келтірмеу үшін не істеуге болады?" 3. Миға шабуыл: "Егер барлық ормандар жойылса не болады?" 4. Ойын "Пайдалы ма, зиянды ма?" - балалар жасыл картаны көтереді, егер әрекет пайдалы болса, қызыл — зиянды болса.	1.Сұрақтарға жауап беру, пайымдау. 2.Ойнаңыз, әрекеттерді бағалаңыз. 3.Өз жауаптарын дәлелдейді.	"Ауызша мадақтау", "Бас бармақ" формативті бағалау-талқылауға қатысу, таңдаудың дұрыстығы, дәлел.	Әрекеттері бар карточкалар (қоқыс, ағаш отырғызу, аң аулау және т.б.), түрлі-түсті чиптер немесе карточкалар.
Сабақтың ортасы (20-25 мин.)	1.Презентация: "Экологиялық із дегеніміз не?" 2.Мысалдармен түсіндіру: ормандарды кесу,	1.Тыңдаңыз,	"Бағалау шкаласы"	

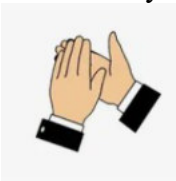
	судың ластануы, аң аулау, көлік. 3.Сұрақтар: "бұл жануарлар мен өсімдіктерге қалай әсер етеді?» 4. Топтық жұмыс:" адамның ізі " — әр топ жағдайды алады және оның салдарын салады. 5. Дене шынықтыру: "экологиялық жаттығулар "(музыкаға арналған қозғалыстар: "біз құстар сияқты ұшамыз", "қояндар сияқты секіреміз" және т. б.)	сұрақтар қойыңыз. 2.Іс-әрекеттің әсерін талқылаңыз. 3.Топтарда жұмыс жасаңыз, сурет салыңыз, өз суреттеріңізді ұсыныңыз. 4.Дене шынықтыруға қатысады.	 "Сөйлейтін суреттер" формативті бағалау - шығармашылық, ынтымақтастық, талқылау мен белсенділікке қатысу.	Презентация, жағдай карталары, ватман, киізден жасалған қаламдар, музыка / аудио.
Сабақтың соңы (8-10 мин.)	1.Ойын " Нені өзгертуге болады?"-мұғалім мәселені атайды, оқушылар шешім ұсынады. 2.Қорытындылау: "Жаңа не білдіңіз?", "Ізіңізді қалай азайтуға болады?» 3. Кері байланыс жүргізуді ұсынады 4. Үй тапсырмасы: табиғатты қорғау ережесін ойлап табу және салу.	1. Олар ойнайды, идеялар ұсынады. 2.Қорытынды жасаңыз. 3.Тапсырманы жазыңыз немесе есте сақтаңыз. 4. Кері байланыс жасаңыз	"Өзін - өзі бағалау", "Қол шапалақтау" формативті бағалау-ұсынылған шешімдерді бағалау, белсенділік, қорытындылар туралы хабардар болу. «Білім сандығы» сабағының рефлексиясы 	Проблемалары бар карталар, маркерлер, тақта.

V бөлім	Жануарлар мен өсімдіктер
№ 30 сабақ	
Сабақтың тақырыбы	Жабайы табиғатқа ұқыпты қарау
Сабақтың мақсаттары	Оқушыларды жабайы табиғатқа ұқыпты қарау ұғымымен таныстыру.

	- Балаларды күнделікті өмірде жануарлар мен өсімдіктерге қамқорлық жасауға үйрету. - Экологиялық шешімдер қабылдау дағдыларын дамыту, табиғат үшін жауапкершілікті қалыптастыру.			
Күтілетін нәтиже	- Оқушылар жануарлар мен өсімдіктерге қалай дұрыс күтім жасау керектігін біледі. - Экологиялық тәжірибелердің мысалдарын келтіріп, олардың маңыздылығын түсіндіре алады. - Табиғатқа ұқыпты қараудың маңыздылығын түсінеді.			
Сабақ кезеңі	Мұғалімнің қызметі	Оқушының қызметі	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басталуы (5-7 мин.)	1.Сәлемдесу. 2.Білімді өзектендіруге арналған сұрақтар: "өсімдіктер мен жануарларға қалай көмектесе аламыз?"» 3.Миға шабуыл: "табиғатқа деген ұқыптылық дегеніміз не?"» 4."Дұрыс жаса" ойыны-мұғалім суреттерді көрсетеді (мысалы, тордағы жануар, сусыз ағаш) және балалар табиғат үшін не жақсы екенін шешеді.	1.Ұқыпты көзқарас туралы қорытынды жасай отырып, сұрақтарға жауап беріңіз. 2.Дұрыс шешімдерді таңдау арқылы ойын ойнау.	"Жұлдыз" "Сөйлейтін суреттер", "Бас бармақ" формативті бағалау- белсенділікті бағалау, жауаптардың дұрыстығы, ойынға қатысу.	Мысалдары бар суреттер, стикерлер.
Сабақтың ортасы (20-25 мин.)	1.Презентация: "Күнделікті өмірде жануарлар мен өсімдіктерге қалай дұрыс күтім жасау керек?"(дұрыс күтім, тамақтандыру, зиянды факторлардан қорғау). 2.Экологиялық тәжірибелердің мысалдары: қалдықтарды қалай азайтуға, ағаш отырғызуға, құстардың ұяларын бұзбауға, өсімдіктерді	1.Презентацияны тыңдаңыз, сұрақтар қойыңыз. 2.Топтарда жұмыс жасаңыз, жабайы табиғатқа қамқорлық жасау үшін не қажет екенін талқылаңыз және шешіңіз.	"Сигналдық карточкаларды" формативті бағалау," Өзін - өзі бағалау " - топтардағы белсенділікті бағалау,	Презентация, мысалдары бар карталар, ватман, киізден жасалған қаламдар, физикалық

	құрметтеуге болады. 3.Топтық жұмыс: "жануарлар мен өсімдіктерге күтім жасау үшін не қажет?"- әр топ мысал картасын алады (мысалы, фидерлер, гүл отырғызу) және талқылайды. 4."Табиғатқа қамқорлық жасау" физикалық минуты-балалар музыкамен өсімдіктер мен жануарлар сияқты қимылдар жасайды: "Біз жапырақтарды ашамыз", "Қоян сияқты секіреміз" және т. б.	- Дене шынықтыруға қатысады.	талқылауға қатысу	минутқа арналған музыка.
Сабақтың соңы (8-10 мин.)	1.Ойын "Табиғат үшін не пайдалы?"-мұғалім іс-әрекеттерді атайды, оқушылар бұл табиғат үшін пайдалы ма деп жауап беруі керек. 2.Қорытындылау: "біз өз үйімізде және көшеде табиғатқа қалай қамқорлық жасай аламыз?"» 3.Кері байланыс жүргізуді ұсынады 4.Үй тапсырмасы: күн сайын жасауға болатын кішкентай экологиялық әрекетті ойлап тауып, оны жазып алыңыз.	1.Ойынға қатысыңыз, өз пікіріңізді білдіріңіз. 2.Үй тапсырмасын жазыңыз. 3. Кері байланыс жасаңыз	"Смайлик" " Жұлдыз" "Ауызша мадақтау" формативті бағалау-жауаптардың дұрыстығын бағалау, ойындағы белсенділік, қорытындылар туралы хабардар болу. «2 жұлдыз, 1 тілек» сабағының Кері байланыс 	Жағдайлары бар карточкалар, маркерлер, тақта.

VI бөлім	Экологиялық жауапкершілік және әрекет			
№ 31 сабақ				
Сабақтың тақырыбы	Экологиялық сана			
Сабақтың мақсаттары	- Оқушыларды "экологиялық жауапкершілік" ұғымымен таныстыру. - Табиғатты және оның ресурстарын қорғаудағы рөлін түсінудің маңыздылығын көрсетіңіз. - Ойындар мен ұжымдық жұмыс арқылы балаларда практикалық экологиялық сананы дамыту.			
Күтілетін нәтиже	- Оқушылар экологиялық сана мен жауапкершіліктің не екенін түсіндіре алады. - Олардың күнделікті әрекеттері табиғатқа қалай әсер ететінін түсініңіз. - Оқушылар өз өмірлерінде Табиғатты қорғаудың практикалық тәсілдерін ұсына алады.			
Сабақ кезеңі	Мұғалімнің қызметі	Оқушының қызметі	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басталуы (5-7 мин.)	1. Сабаққа сәлемдесу және көңіл-күй. 2. Миға шабуыл: "экологиялық сана дегеніміз не?" 3. Сұрақтар: "Табиғатты қорғау үшін не істеуге болады?" 4. Ойын "табиғат үшін не істеуге болады?" - балалар іс-әрекеттерді атайды, ал мұғалім олардың экологиялық таза екенін анықтайды.	1. Миға шабуылына қатысады, сұрақтарға жауап береді. 2. Олар ойын ойнайды, экологиялық дұрыс әрекеттерді атайды.	"Ауызша мадақтау", "Бағдаршам" формативті бағалау-оқушылардың ми шабуылындағы белсенділігін бағалау, ойындағы сөйлемдердің дұрыстығы.	Әр түрлі әрекеттерді бейнелейтін суреттер, стикерлер.
Сабақтың ортасы (20-25 мин.)	1. Жаңа материалмен таныстыру: экологиялық жауапкершіліктің маңыздылығы, "Экологиялық сана" ұғымы туралы презентация. 2. Талқылау: "табиғатқа жауапты болу неге маңызды?" 3. Топтық жұмыс:	1. Презентацияны тыңдаңыз, сұрақтар қойыңыз. 2. Топтарда жұмыс істейді, табиғатқа	"Өзара бағалау", "Сигналдық суреттер" 	Презентация, ватман, киізден жасалған қаламдар, дене

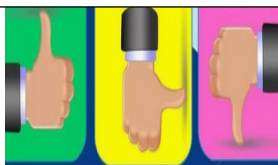
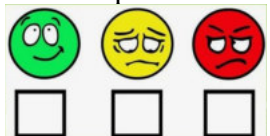
	күнделікті өмірде табиғатты сақтау тәсілдерін әзірлеу (мысалы, суды үнемдеу, қоқысты қайта өңдеу). 4.Физикалық минут:" құстар, ағаштар, су " - балалар табиғи құбылыстарды (құстар, жаңбыр, гүлдер) қозғалыс арқылы бейнелейді.	қамқорлық жасау тәсілдерін талқылайды. 3.Дене шынықтыруға қатысады, қимылдарды орындайды.	формативті бағалау - топтық жұмыстағы белсенділікті бағалау, ұсынылған идеялардың сапасы.	шынықтыр уға арналған музыка.
Сабақтың соңы (8-10 мин.)	1.Ойын " табиғат үшін не істей аламыз?"- мұғалім күнделікті әрекеттерді атайды, оқушылар экологияға ықпал ететінін немесе ықпал етпейтінін шешуі керек. 2. Қорытындылау: "қандай әрекеттер бізді табиғатқа жауапты ете алады?» 3. Кері байланыс жүргізуді ұсынады 4. Үй тапсырмасы: "табиғатты сақтауға көмектесетін үш әрекетті ойлап табыңыз.»	1.Ойынға қатысады, сұрақтарға жауап береді. 2. Кері байланыс жасаңыз 3.Үй тапсырмасын жазыңыз.	"Өзін - өзі бағалау", "Жұлдыз" ,"Қол шапалақтау" формативті бағалау-ойынға қатысуды бағалау, жауаптардың дұрыстығы, қорытындылау кезіндегі белсенділік.	Жапсырма лар, маркерлер, тақта

VI бөлім	Экологиялық жауапкершілік және әрекет
№ 32 сабақ	
Сабақтың тақырыбы	Күнделікті өмірдегі экологиялық әдеттер
Сабақтың мақсаттары	- Оқушыларды "экологиялық әдеттер"ұғымымен таныстыру. - Күнделікті өмірге экологиялық таза әдеттерді енгізудің маңыздылығын көрсетіңіз. - Балаларды практикалық әрекеттер арқылы жасыл өмір сүру жолдарын ұсынуға үйрету.
Күтілетін нәтиже	- Оқушылар экологиялық таза әдеттерді анықтай алады. - Бұл әдеттер экологияның жақсаруына қалай әсер ететінін түсініңіз.

Топтарда жұмыс істеу қабілетін дамытады, экологиялық әдеттерді енгізу бойынша өз идеяларын ұсынады.				
Сабақ кезеңі	Мұғалімнің қызметі	Оқушының қызметі	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басталуы (5-7 мин.)	1.Сабаққа сәлемдесу және көңіл-күй. 2.Миға шабуыл: "Экологиялық әдет дегеніміз не?"» 3.Сұрақтар: "Табиғатқа қандай әдеттер көмектесе алады?"» 4.Ойын " табиғатқа пайдалы ма, әлде зиянды ма?"- мұғалім іс-әрекеттерді атайды, балалар экологияға пайдалы ма, жоқ па, соны шешеді.	1. Миға шабуылына қатысады, сұрақтарға жауап береді. 2.Ойынға қатысыңыз, экология туралы өз пікірлеріңізді білдіріңіз.	"Сигналдық суреттер" , "Гүл" формативті бағалау-ми шабуылындағы белсенділікті бағалау, ойындағы жауаптардың дұрыстығы.	Іс-қимыл бейнеленген карточкалар, стикерлер.
Сабақтың ортасы (20-25 мин.)	1.Жаңа материалмен таныстыру: экологиялық әдеттер және олардың табиғат үшін маңызы туралы презентация. 2.Талқылау: "қандай әдеттер қоршаған ортаны жақсарты алады?"» 3.Топтық жұмыс: балалар үй мен мектептің экологиялық таза әдеттерінің тізімін жасайды. 4.Физикалық минут:" жасыл орман " - балалар табиғи құбылыстарды (жаңбыр, жел, өсімдіктер) бейнелейтін қозғалыстар жасайды.	1.Презентацияны тыңдаңыз, сұрақтар қойыңыз. 2.Топтарда жұмыс жасаңыз, әдеттер тізімін жасаңыз. 3.Дене шынықтыруға қатысады, қимылдарды орындайды.	"Карусель" формативті бағалау-топтық жұмысқа қатысуды бағалау	Презентация, ватман, киізден жасалған қаламдар, дене шынықтыруға арналған музыка.
Сабақтың			"Бас бармақ"	

соңы (8-10 мин.)	1."Тәртіп немесе тәртіпсіздік?"- мұғалім іс-әрекеттерді атайды, ал балалар бұл экология ма, жоқ па, соны шешеді. 2.Қорытындылау: "Біз өз әрекеттерімізбен табиғатты қалай жақсарт аламыз?» 3.Кері байланыс жүргізуді ұсынады 4. Үй тапсырмасы: балалардың өмірінде қолдана алатын тұрақты әдеттерінің тізімін жасаңыз.	1.Ойынға қатысады, сұрақтарға жауап береді. 2.Кері байланыс жасаңыз 3.Үй тапсырмасын жазыңыз.	 "Жұлдыз" , "Қол шапалақтау" форма тивті бағалау - ойынға қатысуды бағалау, жауаптардың дұрыстығы, талқылаудағы белсенділік. «Білі шыңы» сабағының рефлексиясы 	Жапсырма лар, маркерлер, тақта.
------------------	--	--	---	---------------------------------

VI бөлім		Экологиялық жауапкершілік және әрекет		
№ 33 сабақ				
Сабақтың тақырыбы		Экологиялық акцияларға қатысу		
Сабақтың мақсаттары		- Оқушыларды экологиялық акция ұғымымен таныстыру. - Табиғатты қорғау іс-шараларына қатысудың маңыздылығы туралы айту. - Балаларды қоқыс жинау, ағаш отырғызу сияқты экологиялық акцияларға қатысу жолдарын ұсынуға үйрету.		
Күтілетін нәтиже		- Оқушылар экологиялық акциялардың не екенін түсіндіре алады. - Табиғат жағдайын жақсарту үшін олардың осындай іс-шараларға қатысуының маңыздылығын түсінісіз. - Топтарда жұмыс істеу және экологиялық пайдалы әрекеттерді ұсыну қабілетін дамыту.		
Сабақ кезеңі	Мұғалімнің қызметі	Оқушының қызметі	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басталуы (5-7 мин.)	1.Сабаққа сәлемдесу және көңіл-күй. 2.Миға шабуыл: "Экологиялық акция	1.Ми шабуылына	"Ауызша мадақтау", "Бас бармақ"	Экологиял

	дегеніміз не?» 3.Сұрақтар: "Табиғатқа қалай көмектесе аласыз?» 4.Ойын " Табиғат үшін не істей аламыз?"- балалар экологияға көмектесетін әрекеттерді атайды.	қатысады, сұрақтарға жауап береді. 2.Ойынға қатысыңыз, табиғатты қорғау идеяларын ұсыныңыз.	 формативті бағалау-ми шабуылындағы белсенділікті бағалау, сөйлемдердің дұрыстығы	ық акциялар бейнеленген карточкалар, стикерлер
Сабақтың ортасы (20-25 мин.)	1.Жаңа материалмен таныстыру: табиғатты қорғау іс-шараларына қалай қатысу керектігі туралы презентация. 2.Экологиялық акцияның мысалы: қоқыстарды жинау, ағаш отырғызу. 3.Топтық жұмыс: балалар мектепте немесе қалада экологиялық акциялар туралы өз идеяларын ұсынады. 4.Дене шынықтыру: "Эко-белсенділер" - табиғаттағы әрекеттермен байланысты қозғалыстар (қолды көтеру, отыру, ағаштарды" отырғызу").	1.Презентацияны тыңдаңыз, сұрақтар қойыңыз. 2.Топтарда жұмыс істейді, акцияларға идеялар ұсынады. 3.Дене шынықтыруға қатысады.	"Өзара бағалау" формативті бағалау-топтық жұмысқа қатысуды бағалау	Презентация, ватман, киізден жасалған қаламдар, дене шынықтыруға арналған музыка.
Сабақтың соңы (8-10 мин.)	1."Эко-акция" ойыны - мұғалім әрекетті атайды, ал балалар оның табиғатқа көмектесетінін немесе көмектеспейтінін шешеді. 2.Қорытындылау:	1.Ойынға қатысады, сұрақтарға жауап береді. 2.Кері байланыс жасаңыз	"Сөйлейтін сызбалар" "Смайлик" , "Қол шапалақтау"	

	"экологиялық акцияларға қатысу неге маңызды?» 3.Жасыл Кері байланыс 4. Үй тапсырмасы: өзіңді ойла экология мектепте өткізуге болатын акция.	3.Үй тапсырмасын жазыңыз.	 формативті бағалау - ойынға қатысуды бағалау, жауаптардың дұрыстығы, талқылаудағы белсенділік. «Данышпан үкі» сабағының рефлексиясы 	Жапсырмалар, маркерлер, тақта
--	--	----------------------------------	--	--------------------------------------

VI бөлім		Экологиялық жауапкершілік және әрекет		
№ 34 сабақ				
Сабақтың тақырыбы		Қорытынды сабақ. Экологиялық жоба		
Сабақтың мақсаттары		- Экология және экологиялық жауапкершілік курсын қорытындылау. - Оқушылар жасаған экологиялық жобаларды ұсыну және талқылау. - Топтарда жұмыс істеу, идеялар ұсыну және табиғатты қорғаудағы өз рөлін білу қабілетін дамыту.		
Күтілетін нәтиже		- Оқушылар табиғатқа өз өмірінде қалай көмектесетінін түсіндіре отырып, өздерінің экологиялық жобаларын ұсына алады. - Әр әрекеттің табиғатқа қалай әсер ететінін түсініп, олардың экологиялық жауапкершілігін түсініңіз. - Ұжымдық жұмыс және идеяларды таныстыру дағдыларын дамытады.		
Сабақ кезеңі	Мұғалімнің қызметі	Оқушының қызметі	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басталуы (5-7 мин.)	1. Сабаққа сәлемдесу және көңіл-күй. 2. Миға шабуыл: "Біз табиғатқа қалай көмектесе аламыз?» 3.Сұрақтар: "Біз бұл курста табиғат туралы не білдік?» 4."Табиғат батырлары" ойыны-шәкірттер табиғат үшін олардың әрекеттерінің маңыздылығын көрсету үшін	1.Миға шабуылына қатысады, сұрақтарға жауап береді. 2.Олар ойынға қатысады, табиғат үшін пайдалы әрекеттердің мысалдарын атайды.	"Ауызша мадақтау", "Сигналдық карталар" формативті бағалау-ми шабуылындағы белсенділікті бағалау, сөйлемдердің	Стикерлер, маркерлер, сұрақтары бар карточкалар

	экологиялық батырлар деп аталады.		дұрыстығы	
Сабақтың ортасы (20-25 мин.)	1.Жаңа материалмен таныстыру: оқушылар өздерінің экологиялық жобаларын ұсынады, табиғатқа өз өмірлерінде қалай көмектесе алатындығын айтады. 2.Жобаларды талқылау: нені жақсартуға болады, жобаларды нақты өмірде қалай қолдануға болады. 3. Физикалық минут:" Эко-шытырман оқиғалар " - табиғатты күтуге байланысты белсенді қозғалыстар (мысалы, қолды көтеру,"өзеннен секіру").	1.Өз жобаларын таныстырыңыз, табиғатқа қалай көмектесетінін түсіндіріңіз. 2.Топтарда жұмыс істейді, жобалар мен жақсартуларды талқылайды. 3.Дене шынықтыруға қатысады.	"Өзара бағалау", "Карусель" форм ативті бағалау-жобаларды ұсынуды бағалау, топтық талқылаудағы белсенділік	Жоба презентациялары, ватман, маркерлер, дене шынықтыруға арналған музыка.
Сабақтың соңы (8-10 мин.)	1."Эко-дауыс беру" ойыны-оқушылар ең жақсы экологиялық жобаға дауыс береді, табиғатты жақсарту үшін не істей алатынын талқылайды. 2.Курсты қорытындылау: "табиғатты қорғауда әрқайсымыз қандай рөл атқарамыз?» 3.Кері байланыс жүргізуді ұсынады 4.Үй тапсырмасы: экологиялық жобамен жұмысты жалғастыру, оны жүзеге асыруға қадамдар жасау.	1.Дауыс беруге қатысады, жобалар туралы пікір білдіреді. 2.Кері байланыс жасаңыз 3.Үй тапсырмасын жазыңыз.	"Жүрек" "Бағдаршам" формативті бағалау-ойынға қатысуды бағалау, талқылаудағы белсенділік.	Дауыс беруге арналған сұрақтары бар карточкалар, маркерлер, стикерлер.

УДК 371.214

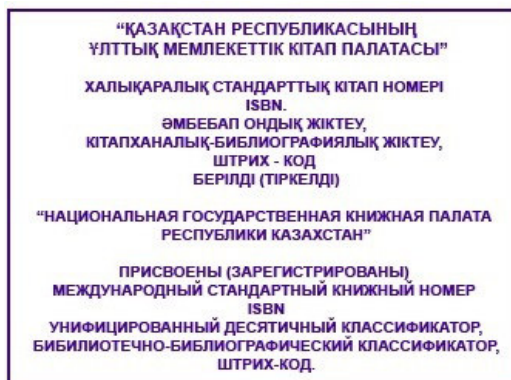
ББК 74.202

М79

Мусаева Нұржамал Калдыбековна

«Айналамыздағы әлем: бастауыш сынып оқушыларындағы экологиялық сананың негіздері»
тақырыбындағы қолданбалы оқыту курсының авторлық бағдарламасы

ISBN 978-601-373-251-0

**ТҮРКІСТАН ОБЛЫСЫ
ШАРДАРА ҚАЛАСЫ
«М.ГОРЬКИЙ АТЫНДАҒЫ ЖББМ» КММ
ҒЫЛЫМИ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕҢЕСІ ОТЫРЫСЫНЫҢ
№ 1 ХАТТАМАСЫ**

28.08.2025 жыл

• Қатысушылар: 18 адам

Күн тәртібі:

7. Педагогикалық тәжірибені жинақтау материалдарын қарастыру (авторлық бағдарламалар).

Тыңдалды: педагог-шебер, директордың бейіндік оқыту және ғылыми – әдістемелік жөніндегі орынбасары, педагог - жаттықтырушы, «М. Горький атындағы жалпы орта мектебі» КММ, I жоғары деңгейдегі сертификатталған мұғалімі, Шардара қаласы, Түркістан облысы, «Үздік педагог 2017» республикалық байқауының жеңімпазы, «Ы.Алтынсарин, 2024 жыл», I біліктілік санаты директорының орынбасары, «Оқулықтар мен оқу-әдістемелік кешендердің ғылыми-педагогикалық сараптамасы бойынша сарапшылардың құзыретін арттыру» сертификаты иегері Карюгина Марина Леонидовна: бастауыш сынып мұғалімі Мусаева Нуржамал Калдыбековна құрастырған «Айналамыздағы әлем: бастауыш сынып оқушыларындағы экологиялық сананың негіздері» атты авторлық бағдарламасы баспаға туралы ұсынысы.

«Айналамыздағы әлем: бастауыш сынып оқушыларындағы экологиялық сана негіздері» авторлық бағдарламасы - оқушылардың экологиялық білімін қалыптастыруға бағытталған мазмұнды әрі өзекті курс. Бағдарламаның құрылымы жүйелі, сабақ мазмұны біртіндеп күрделеніп, жас ерекшеліктеріне сай берілген. Оқытуда қолданылатын ойын, зерттеу және жобалық әдістер балалардың танымдық қызығушылығын арттырып, табиғатқа жанашырлық сезімін дамытуға ықпал етеді. Бағдарма оқушылардың экологиялық жауапкершілік сезімін қалыптастырумен қатар, олардың ұжымда жұмыс істеу, байқағыштық пен ойлау қабілеттерін де жетілдіреді. Курсты «Дүниетану» және «Жаратылыстану» пәндерімен ықпалдастыра оқыту - оның тиімділігін арттыра түседі.

Бағдарлама мазмұнын жергілікті экологиялық мәселелермен байланыстыру ұсынылады, бұл оқушылардың білімін өмірмен байланыстыруға септігін тигізеді. Сондай-ақ, оқушылардың экологиялық жобаларын мектепшілік іс-шараларда таныстыру арқылы олардың мотивациясын арттыруға болады. Бағдарлама қазіргі білім беру талаптарына сай келеді және экологиялық тәрбиенің тиімді құралы ретінде кеңінен қолдануға лайық.

Шешімі:

1. Түркістан облысы, Шардара қаласы, «М. Горький атындағы жалпы орта мектебі» КММ бастауыш сынып мұғалімі Мусаева Нуржамал Калдыбековна құрастырған «Айналамыздағы әлем: бастауыш сынып оқушыларындағы экологиялық сананың негіздері» атты авторлық бағдарламасы баспаға беру туралы ұсынылсын.
2. Авторлық бағдарлама облыстық деңгейде таратылсын

Ғылыми – әдістемелік торағасы:

Хатшысы:

М.Л.Карюгина

Д.С.Әбдісаттар

Авторлық бағдарламаға шолу

Автор: Мусаева нұржамал Калдыбековна, бастауыш сынып мұғалімі, педагог-зерттеуші

Жұмыс орны: Түркістан облысы, Шардара қаласы,
«М.Горький атындағы ЖББМ» КММ

Тақырыбы: «Айналамыздағы әлем: бастауыш сынып оқушыларындағы экологиялық сананың негіздері»

Жұмыстың өзектілігі. Бағдарлама қазіргі қоғамдағы маңызды мәселелердің бірі - экологиялық тәрбиені бастауыш буыннан бастап қалыптастыруға бағытталған. Қоршаған ортаға деген жауапкершілік, табиғатты сақтау, ресурстарды үнемді пайдалану секілді ұғымдарды бала жасынан сіңіру – заманауи білім беру жүйесінің өзекті бағыты. Бастауыш сынып оқушыларына арналған бұл бағдарлама олардың жас ерекшеліктеріне сай келіп, экологиялық сананы ерте кезеңде қалыптастырудың маңыздылығын негіздейді. Қазіргі таңда экологиялық сауаттылық - тек білім емес, өмірлік қажеттілікке айналды. Бағдарлама оқушылардың табиғатқа деген сүйіспеншілігін оятып, тұлғалық жауапкершілік қалыптастыруға көмектеседі. Осы бағыттағы кешенді жұмыс оқушылардың болашақта саналы азамат болып қалыптасуына септігін тигізеді.

Жұмыстың ғылыми-әдістемелік деңгейі. Бағдарлама ғылыми-әдістемелік жағынан құрылымдалып, оқу мақсаттары мен міндеттері нақты көрсетілген. Оқыту әдістері ретінде ойын, бақылау, зерттеу, жобалау және интерактивті технологиялар пайдаланылған. Бағдарламада оқушылардың жеке, жұппен және топпен жұмыс жасауына қолайлы жағдай жасалған. Теориялық білім мен практикалық әрекет арасында байланыс қарастырылған. Әдістемелік тұрғыдан бағдарламада саралап оқыту және дамыта оқыту қағидаттары сақталған. Автор оқу үрдісін жүйелі әрі тиімді ұйымдастырудың заманауи тәсілдерін дұрыс қолданған.

Бағдарламаның құрылымдылығы. Бағдарлама 6 негізгі тақырыптық бөлімнен тұрады, олардың әрқайсысы экологиялық білімнің белгілі бір аспектісін қамтиды. Әр бөлімде сабақ саны, мазмұны, мақсат-міндеттері нақты көрсетілген. Сабақтар жүйелі түрде жеңілден күрделіге қарай құрылып, баланың түсіну деңгейіне сай баяндалған. Мазмұн логикалық тұрғыдан өзара байланысып, біртұтас құрылымды құрайды. Курстың басынан соңына дейінгі сабақтар экологиялық сананы қалыптастыруда кезең-кезеңімен алға жылжуды қамтамасыз етеді. Бұл құрылым оқушылардың материалды оңай қабылдап, практикалық әрекетке көшуіне мүмкіндік береді.

Жұмыстың жаңашылдығы. Бағдарламада дәстүрлі экологиялық білім беруге қарағанда оқытудың белсенді, шығармашылық, зерттеушілік әдістері басым. Автор экологиялық сауаттылықты тек ақпарат беру деңгейінде емес, тәжірибе арқылы меңгертуге назар аударған. Экологиялық акциялар, бақылау жұмыстары, шағын жобалар арқылы білім берудің интерактивті формалары ұсынылған. Сонымен қатар, балалардың өз жобаларын қорғауы, шығармашылық тапсырмаларды орындауы - олардың экологиялық мәселелерге жеке қатынасын қалыптастырады. Бұл бастауыш буын үшін жаңашыл әрі тиімді әдіс болып табылады. Бағдарлама қазіргі білім беру трендтеріне - құндылыққа бағдарланған, құзыреттілікке бағытталған оқыту талаптарына сәйкес келеді.

Жұмыстың ғылыми негізділігі. Бағдарламада ұсынылған мазмұн ғылыми экологиялық ұғымдарға негізделген. Терминдер мен түсініктер (экожүйе, ресурстар, ластану, т.б.) баланың жас ерекшеліктеріне сай қарапайым тілмен түсіндірілген. Әр сабақта экологиялық заңдылықтар мен олардың өмірмен байланысы көрсетіледі. Жұмыс барысында экологиялық тәрбиенің педагогикалық негіздері мен мақсаттары нақты белгіленген. Ғылыми ұстанымдар оқушылардың білімін ғана емес, көзқарасын да қалыптастыруға бағытталған. Бағдарлама оқу үдерісінде ғылыми ақпаратты меңгертумен қатар, оны күнделікті өмірде қолдануға да үйретеді.

Жұмыстың практикалық маңыздылығы. Бағдарламаның практикалық

құндылығы - оның қолдануға ыңғайлылығы мен икемділігінде. Оны бастауыш сыныпта "Дүниетану", "Жаратылыстану" пәндерімен қатар жүргізуге, немесе сабақтан тыс уақытта да пайдалануға болады. Экологиялық тәрбиеге бағытталған іс-шаралар мектеп өміріне оңай енеді және нәтижесін тез береді. Балалар өздерінің жасаған экожобалары арқылы қоғамға пайдалы әрекет жасай алады. Сонымен қатар, бағдарлама ата-аналармен, жергілікті қауымдастықпен бірлесіп жұмыс істеуге де негіз болады. Бұл - экологиялық білімнің мектеп пен қоғам арасында көпір болуына мүмкіндік береді.

Жұмысты қолдану және қорытындылар. Бағдарлама бастауыш сыныпта сабақтар жүйесінде немесе үйірмелік жұмыстарда қолдануға қолайлы. Ол оқушылардың танымдық, әлеуметтік және тұлғалық дамуына ықпал етеді. Мұғалімдерге бағдарлама материалдарын бейімдеп, өз тәжірибесінде қолдануға болады. Бағдарламаны әр өңірдің экологиялық ерекшеліктеріне бейімдеу мүмкіндігі де қарастырылған. Жалпы алғанда, бұл курс бастауыш сыныптағы экологиялық тәрбие жүйесін толықтырып, педагогтардың әдістемелік қоржынын байытады. Бағдарламаны аудандық немесе облыстық деңгейде тарату ұсынылады.

Рецензент:

Нұрғали Жұман, басшы-менеджер, Түркістан облысы білім басқармасының «Шардара ауданының білім бөлімі» мемлекеттік мекемесінің әдістемелік кабинеті меңгерушісі.

30.09.2025 год

Н. Жұман

Рецензия

на авторскую программу

Автор: Мусаева Нұржамал Калдыбековна, учитель начальных классов, педагог-исследователь

Место работы: Туркестанская область, г.Шардара, ГКУ «Общеобразовательная школа имени М.Горького»

Тема: «Айналамыздағы әлем: бастауыш сынып оқушыларындағы экологиялық сананың негіздері»

1. Актуальность работы (авторской программы). Формирование экологической культуры и сознательного отношения к природе с раннего возраста - важная задача современной системы образования. В условиях ухудшения экологической ситуации в мире дети должны не просто знать природные явления, но и понимать свою ответственность за окружающую среду. Авторская программа отвечает вызовам времени, формируя у младших школьников ценностное отношение к природе. Программа направлена на развитие экологического мышления, что особенно важно в начальной школе, когда закладываются основы мировоззрения. Учитывая возрастные особенности, программа помогает детям воспринимать экологические знания через игру, наблюдение и практику. Это делает её значимой в контексте устойчивого развития образования.

2. Научно-методический уровень работы: модификационный, комбинаторный, радикальный. Программа имеет комбинаторный научно-методический уровень. Она объединяет элементы разных методик: игровые технологии, проектный подход, исследовательскую деятельность, что делает обучение более осмысленным и увлекательным. Используются как традиционные формы (беседы, наблюдения), так и современные (эковесты, мини-исследования). Программа адаптирована под возрастные особенности младших школьников, что свидетельствует о методической гибкости. Она не отвергает существующие подходы, а дополняет и комбинирует их, создавая целостную модель экологического воспитания. Такой подход позволяет расширить педагогический инструментарий учителя начальных классов.

3. Степень новизны работы, наличие или отсутствие аналогов. Программа отличается актуальной тематикой и целенаправленной работой над формированием экологического сознания, что придаёт ей высокую степень новизны. В городской и районной системе образования аналогов с такой структурой и практической направленностью не представлено. В республике имеются экологические курсы, но немногие из них ориентированы именно на младший школьный возраст с учетом его психологических и познавательных особенностей. Особенность программы - её ориентация на межпредметную интеграцию, практическую деятельность и формирование личностных качеств. Таким образом, она занимает уникальное место среди действующих образовательных программ. Это делает её ценной и в контексте обмена педагогическим опытом.

4. Научно-методическое обеспечение содержания работы. Содержание курса научно обосновано и представлено в доступной для младшего школьника форме. Материалы основаны на базовых экологических понятиях, адаптированы с учетом возраста и включают современные подходы к экологическому воспитанию. Программа сочетает объяснительно-иллюстративный, практико-ориентированный и исследовательский подход. Методическое обеспечение включает задания, проекты, игры и визуальные материалы, что способствует повышению мотивации учащихся. Все элементы направлены на формирование не только знаний, но и умений применять их на практике. Таким образом, методическое наполнение программы соответствует задачам современного образования.

5. Оценка внутреннего единства и характеристика методологической основы работы. Программа построена логично, с чёткой последовательностью от простого к сложному. Все разделы взаимосвязаны и подчинены общей цели – формированию экологически ориентированной личности. Методологическая основа курса соответствует стратегическим целям образования - воспитанию сознательных и ответственных граждан. Структура программы позволяет прослеживать динамику формирования знаний, умений и навыков у школьников. Особое внимание уделено практике и формированию личного отношения к экологии. Таким образом, обеспечивается внутренняя целостность и устойчивость результатов.

6. Степень обоснованности и достоверности результатов, научных положений и выводов. Результаты, заявленные в программе, соответствуют возрастным возможностям учащихся и подтверждаются методическими подходами. Каждое положение базируется на педагогических и экологических теориях, адаптированных к начальной школе. Ожидаемые результаты четко сформулированы и поддаются объективной оценке. Программа продумана так, чтобы обучение вело к практическому применению знаний - в быту, в школе, в поведении. Все

выводы и рекомендации логичны, реалистичны и педагогически обоснованы. Это повышает доверие к программе как к образовательному инструменту.

7. Практическая значимость работы. Программа может быть успешно реализована в условиях любой общеобразовательной школы. Она подходит для внеурочной деятельности, интеграции с предметами «Познание мира», «Естествознание», а также как отдельный курс. Учащиеся получают не только знания, но и практические навыки ответственного отношения к природе. Кроме того, она способствует развитию коммуникативных, исследовательских и проектных навыков. Программа легко адаптируется под ресурсы конкретной школы или класса. Это делает её универсальным инструментом экологического воспитания.

8. Формы и способы представления промежуточных и итоговых результатов работы. В программе предусмотрены разнообразные формы представления результатов: творческие работы, защита мини-проектов, участие в экологических акциях и конкурсах. Используются как индивидуальные, так и групповые формы подведения итогов. Промежуточные результаты оцениваются через наблюдение, анкетирование, продуктивные задания. Итоговые - через проектные презентации, участие в школьных мероприятиях и акциях. Это позволяет не только закрепить знания, но и развить у детей навык самопрезентации. Такой подход делает обучение более наглядным и значимым для самих учеников.

9. Соответствие требованиям к оформлению. Недостатки и замечания по содержанию работы. Программа оформлена аккуратно, структурировано, с соблюдением методических требований. В тексте присутствует логическая последовательность, таблицы и перечни облегчают восприятие. Язык доступен, термины адаптированы под возраст учащихся. Также можно рекомендовать добавить больше визуальных и иллюстративных материалов в методическое сопровождение. В остальном программа соответствует педагогическим стандартам и требованиям ГОСО

10. Выводы и рекомендации по использованию работы. Авторская программа представляет собой ценную разработку, способствующую формированию экологически грамотной личности с начальных классов. Она может быть рекомендована для внедрения в школы как в урочной, так и внеурочной деятельности. Программа подходит как для индивидуального, так и для группового обучения, легко масштабируется и дополняется. Может быть использована педагогами, методистами, организаторами экокружков. Рекомендуются распространение и обобщение опыта автора на уровне района, области, республики. Работа заслуживает высокой оценки и может стать основой для дальнейших разработок в сфере экологического образования.

Рецензент:

Карюгина Марина Леонидовна - педагог - мастер, заместитель директора I КК, педагог – тренер, сертифицированный учитель I продвинутого уровня ГКУ «Общая средняя школа имени М.Горького», г. Шардара, Туркестанская область. Победитель Республиканского конкурса «Лучший педагог 2017», обладатель Государственной награды «Ы.Алтынсарина, 2024 год», сертификата «Повышение компетенции экспертов по научно-педагогической экспертизе учебников и учебно-методических комплексов», № 23351, 2023 год

29.09.2025 год

Карюгина М.Л.

Образование

Доп. образование
Мусаева Нуржамал
Калдыбековна

Платеж успешно совершен

1 600,00 ₸

№ квитанции 530209673765

Идентификатор 226854276764

Город Астана

ИИН плательщика 720720402651

Организация Qazmektep.kz —
<https://qazmektep.kz/>

БИК IRTYKZKA

БИН 210640034504

Счет KZ0296503F0010473045

Дата и время по Астане 29.10.2025 14:16:28

ФИО плательщика Мусаева Н. К.

Оплачено с Kaspi Gold